

Ekspertu kopīgais atzinums studiju programmas licencēšanai

Akadēmiskā doktora studiju programma
“Valodu un kultūru studijas”

Latvijas Universitāte

Eksperti rekomendē **licencēt** studiju programmu.

Eksperti:

1. Akadēmiskās vides pārstāve *Dr. philol.*, prof. Zanda Gūtmane
2. Latvijas Darba devēju konfederācijas deleģētā eksperte *Mg. philol.* Līga Ribkinska
3. Latvijas Studentu apvienības deleģētā eksperte Katrīna Freimane

04/06/2021

Satura rādītājs

I.	Studiju programmas atbilstība studiju virzienam	6
II.	Resursi un nodrošinājums	11
III.	Studiju saturs un īstenošanas mehānisms	15
IV.	Mācībspēki	22
V.	Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām	25
VI.	Novērtējums	30
VII.	Rekomendācijas	33
VIII.	Prasību vērtējumu kopsavilkums	34

Informācija par ekspertiem

Akadēmiskās vides pārstāvis	<i>Zanda</i>	<i>Gūtmane</i>	<i>Dr. philol.</i>	<i>Liepājas Universitāte</i>
Latvijas Darba devēju konfederācijas deleģētais eksperts/-e/ Nozares ekspertu padomes deleģētais eksperts/-e (ja piemērojams)	<i>Līga</i>	<i>Ribkinska</i>	<i>Mg. philol.</i>	<i>AS Repharm</i>
Latvijas Studentu apvienības deleģētais eksperts/-e	<i>Katrīna</i>	<i>Freimane</i>		<i>Rīgas Stradiņa universitāte</i>

Vizīte uz augstskolu	18.05.2021.
Ekspertu kopīgais atzinums sniegts, pamatojoties uz vizītes laikā veiktajiem novērojumiem un šādiem avotiem:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Latvijas Universitātes (LU) iesniegums doktora studiju programmas (DSP) “Valodu un kultūru studijas” licencēšanai. 2. DSP “Valodu un kultūru studijas” raksturojums un tā pielikumi. 3. Standarti un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG). 4. Augstskolu likums. 5. Latvijas Universitātes mājaslapa. 6. Ministru kabineta 2013. gada 16. aprīļa noteikumi Nr. 202 “Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinošus dokumentus”. 7. Ministru kabineta 2018. gada 12. decembra noteikumi Nr. 795 “Studiju programmu licencēšanas noteikumi”. 8. Ministru kabineta 2007. gada 23. janvāra noteikumi Nr.70 “Studiju līgumā obligāti ietveramie noteikumi”. 9. Ministru kabineta 2005. gada 27. decembra noteikumi Nr. 1000 “Noteikumi par doktora zinātniskā grāda piešķiršanas (promocijas) tiesību deleģēšanu augstskolām”. 10. Ministru kabineta 2017. gada 16. jūnija noteikumi Nr.322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”. 11. Saeimas 2005. gada 14. aprīļa pieņemtais “Zinātniskās darbības likums”. 12. Ministru kabineta 2005. gada 27. decembra Noteikumi Nr.1001 “Zinātniskā doktora grāda piešķiršanas

	<p>(promocijas) kārtība un kritēriji” (ar grozījumiem 2020. gada 28. aprīlī).</p> <p>13. Ministru kabineta 2018. gada 23. janvāra noteikumi Nr. 49 “Par Latvijas zinātnes nozarēm un apakšnozarēm”.</p> <p>14. LU attīstības stratēģija 2016.–2020. gadam.</p> <p>15. LZP eksperta tiesību piešķiršanas kārtība. Izdota saskaņā ar MK 2017. gada 12. decembra noteikumu Nr. 724 “Noteikumi par Latvijas Zinātnes padomes ekspertu kvalifikācijas kritērijiem, ekspertu komisiju izveidošanu un to darbības organizēšanu” 3. punktu.</p> <p>16. Doktora studijas Latvijas Universitātē (Latvijas Universitātes doktorantūras nolikums, Senāta 26.05.2003 lēmums Nr. 169).</p> <p>17. LU Noteikumi par promocijas padomēm un promociju (12.04.2006. rīkojumu Nr.1/95).</p> <p>18. LU sniegtā papildinformācija.</p>
--	---

Informācija par studiju programmu

1.	Augstskolas/ koledžas nosaukums	Latvijas Universitāte
2.	Studiju programmai atbilstošā studiju virziena nosaukums	Valodu un kultūras studijas, dzimtās valodas studijas un valodu programmas
3.	Citas studiju programmas studiju virzienā	<ul style="list-style-type: none"> • Akadēmiskā bakalaura studiju programma “Moderno valodu un biznesa studijas”, kods 43222 • Akadēmiskā bakalaura studiju programma “Somugru studijas”, kods 43222 • Akadēmiskā bakalaura studiju programma “Āzijas studijas”, kods 43222 • Akadēmiskā maģistra studiju programma “Orientālistika”, kods 45222 • Akadēmiskā bakalaura studiju programma “Krievu filoloģija”, kods 43222 • Akadēmiskā maģistra studiju programma “Krievu filoloģija”, kods 45222 • Akadēmiskā bakalaura studiju programma “Baltu filoloģija”, kods 43222 • Akadēmiskā maģistra studiju programma “Baltu filoloģija”, kods 45222 • Akadēmiskā bakalaura studiju programma “Franču filoloģija”, kods 43222

		<ul style="list-style-type: none"> • Akadēmiskā maģistra studiju programma “Romāņu valodu un kultūru studijas”, kods 45222 • Akadēmiskā bakalaura studiju programma “Kultūras un sociālā antropoloģija”, kods 43222 • Akadēmiskā bakalaura studiju programma “Klasiskā filoloģija”, kods 43222 • Akadēmiskā maģistra studiju programma “Klasiskā filoloģija”, kods 45222 • Akadēmiskā bakalaura studiju programma “Vācu filoloģija”, kods 43222 • Akadēmiskā maģistra studiju programma “Vācu filoloģija”, kods 45222 • Akadēmiskā bakalaura studiju programma “Angļu filoloģija”, kods 43222 • Akadēmiskā maģistra studiju programma “Baltijas jūras reģiona studijas”, kods 45222 • Doktora studiju programma “Valodniecība”, kods 51223 • Doktora studiju programma “Literatūrzinātne, folkloristika un māksla”, kods 51222
4.	Studiju programmas nosaukums	Valodu un kultūru studijas
5.	Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	51227
6.	Studiju programmas īstenošanas valoda	Latviešu un angļu (valodniecības modulī)
7.	Studiju programmas apjoms, ilgums, īstenošanas veids un forma (arī tālmācība)	144 KP, 3 gadi, pilna laika klātie
8.	Uzņemšanas prasības	Maģistra grāds humanitārajās, sociālajās, izglītības zinātnēs vai tām pielīdzināma augstākā izglītība.
9.	Studiju programmas īstenošanas adrese, norādot, vai studiju programmu īsteno augstskola, augstskolas filiāle, koledža vai koledžas filiāle	Pilna laika klātie studijas Rīgā LU Humanitāro zinātņu fakultāte LU jur. adrese Raiņa bulvāris 19
10.	Iegūstamais grāds vai profesionālā kvalifikācija vai iegūstamais grāds un profesionālā kvalifikācija (kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju)	Zinātniskais doktora grāds, zinātnes doktors(-e) (<i>Ph.D.</i>) <i>Valodniecībā un literatūrzinātnē</i> vai (<i>Ph.D.</i>) <i>Mūzikā, vizuālajās mākslās un arhitektūrā</i>

I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam

Prasība [1]: Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut.

Analīze

1. Studiju programmas izveide ir pamatota un atbilst augstskolas/ koledžas stratēģijai, studiju programmas mērķis, uzdevumi un plānotie studiju rezultāti ir sasniedzami un savstarpēji saistīti. Studiju programmas izstrādes procesā tika iesaistīti ārējie eksperti, mācībspēki, studējošie, darba devēji u.c.

Latvijas Universitātes (turpmāk - LU) Humanitāro zinātņu fakultātes (turpmāk - HZF) studiju virziena “Valodu un kultūras studijas, dzimtās valodas studijas un valodu programmas” (turpmāk - studiju virziens) doktora studiju programma (turpmāk - DSP) “Valodu un kultūru studijas” izveide ir pamatota un atbilst augstskolas stratēģijai. DSP izveidota, ņemot vērā Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2021.-2027. gadam rīcības virzienus un uzdevumus un LU stratēģijas mērķus, tostarp pētniecības un konkurētspējas attīstības plānus, tiekšanos uz zinātnes izcilību, izglītības kvalitātes paaugstināšanu, starpdisciplināru programmu ieviešanu un starptautiskajiem standartiem atbilstošu DSP īstenošanu, kā arī LU studiju un pētniecības kvalitātes politiku, DSP atbilstošā studiju virziena mērķus, uzdevumus un pamatnostādnes. Programmas izstrādē ņemtas vērā normatīvo aktu, tai skaitā Augstskolu likuma, Ministru kabineta Valsts akadēmiskās izglītības standarta prasības.

Jaunā programma izveidota, konsolidējot divas iepriekš īstenotās DSP “Valodniecība” un “Literātūrzinātne, folkloristika, mākslas zinātnes”. Konsolidācijas rezultātā apvienotas radniecīgas studiju programmas un efektīvizēts resursu sadalījums, tiek veicināta iespēja veikt starpnozaru pētījumus un izpratne par abām radniecīgajām jomām. DSP raksturojuma 1.1. sadaļā tiek norādīts, ka abas jomas ir savstarpēji saistītas un potenciāli papildinošas (piemēram, valodniecības apakšnozarē var izmantot zināšanas literatūras un folkloristikas apakšnozarēs, un otrādi), tādējādi ļaujot aptvert plašāku radniecīgu nozaru spektru un izvēlēties precīzāku specializāciju. DSP raksturojuma 1.1. sadaļā norādīts, ka programma izveidota, lai veidotu starpdisciplināras studijas, novērstu līdzšinējo programmu sadrumstalotību, pārdomāti un mērķtiecīgi izmantotu LU finanšu resursu, stiprinātu doktora studijas un veicinātu konkrēto nozaru attīstību. Iepazīstoties ar programmas izveides pamatojumu, var secināt, ka iepriekšējo programmu konsolidācija ir veiksmīga un stratēģiski pārdomāts solis. DSP nosaukuma izvēle tiek pamatota ar spēju īsā nosaukumā ietvert to, ko programma aplūko - valodniecību un dažādas terminā “kultūra” ietilpstošas jomas - literatūru, folkloristiku, teātra mākslu.

Programmas struktūra izveidota, ņemot vērā MK 2018. gada 23. janvāra noteikumus Nr. 49 “Par Latvijas zinātnes nozarēm un apakšnozarēm”, DSP apvienojot divas apakšprogrammas ar diviem moduļiem katrā: apakšprogrammā “Valodniecība un literātūrzinātne” iekļauti moduļi “Valodniecība” un “Literātūrzinātne”; apakšprogrammā “Folkloristika, teātra vēsture un teorija” iekļauti moduļi “Folkloristika” un “Teātra vēstures un teorijas modulis”. Šāds moduļu apvienojums vienā DSP Latvijā ir unikāls.

DSP uzņemšanas kritēriji nosaka, ka programmā iestāties var reflektanti ar maģistra grādu humanitārajās, sociālajās, izglītības zinātnēs vai tām pielīdzināmu augstāko izglītību. Reflektantu atlasē tiek ņemti vērā maģistra vai tam pielīdzināto studiju vidējā svērtā atzīme, maģistra darba vērtējums, zinātnisko publikāciju skaits par plānoto promocijas darba tēmu vai citi zinātniskās darbības rādītāji, reflektanta profesionālā pieredze vai stažēšanās, promocijas darba aktualitāte un sasaiste ar zinātniskā darba vadītāja pētniecības virzienu,

pētījuma pieteikuma zinātniskā kvalitāte un pārrunu rezultātā gūtās atziņas (<https://www.lu.lv/gribustudet/uznemsanas-kartiba/doktorantura/>).

Studiju programmas mērķis ir pilnveidot doktorantu pētniecisko un akadēmisko kompetenci patstāvīgas un novatoriskas pētnieciskās darbības veikšanai, sagatavot augsti kvalificētus speciālistus, spējīgus patstāvīgi izstrādāt un publiski aizstāvēt promocijas darbu, kas satur oriģinālu zinātnisku pētījumu rezultātus un sniedz jaunas zināšanas valodniecības un literatūrzinātnes nozarē vai mūzikas, vizuālo mākslu un arhitektūras nozarē (DSP “Valodu un kultūru studijas” raksturojums, 8. lpp). Norādītie studiju programmas uzdevumi ir īstenot pētniecībā balstītas studijas, sekmējot valodas un kultūras studiju starpdisciplināritāti un attīstību, pētniecības metodoloģijas un teorētisko zināšanu apguvi, veicināt sadarbību doktorantu starpā, zinātnisko pētījumu rezultātu publicēšanu un prezentēšanu dažāda mēroga zinātniskajās kopienās, starptautisko mobilitāti, tomēr pamata uzdevums ir veicināt promocijas darba izstrādi, sagatavošanu un aizstāvēšanu. Norādītie uzdevumi ir atbilstoši DSP mērķim.

Paredzamie studiju rezultāti ietver teorētisko zināšanu izpratni DSP iekļautajās apakšnozarēs, zinātnisko teoriju, atziņu, paradigmu un metodoloģijas izpratni, kā arī izpratnes veidošanu par pētnieka lomu Latvijas sabiedrības un konkrēto jomu attīstībā. Prasmes ietver spēju izvēlēties atbilstošu pētniecisko metodoloģiju un to pielietojumu praksē, īstenojot pētījumu un izstrādājot promocijas darbu. Kompetences koncentrējas uz humanitāro zinātņu pētniecības metodoloģijas spektra pārvaldīšanu, spēju patstāvīgi veikt pētniecisko darbību, kā arī papildināt esošās zināšanas ar jaunām gan sev, gan citiem. Sasniedzamie rezultāti ir atbilstoši DSP norādītajiem mērķiem un uzdevumiem, galvenokārt koncentrējoties uz patstāvīgas un pilnvērtīgas pētnieciskās darbības veikšanu. DSP raksturojuma I. daļā sniegts sīkāks mērķu, uzdevumu un rezultātu apraksts arī katrai no apakšprogrammām, tomēr, līdzīgi kā DSP kopējie mērķi, uzdevumi un rezultāti, arī tie ir savstarpēji salāgoti un sasaucas ar visas programmas minētajiem raksturlielumiem, pievēršot pastiprinātu uzmanību minēto raksturlielumu ievirzei apakšprogrammas jomā.

Studiju programma izstrādāta, ņemot vērā esošo studiju programmu saturu un labākās prakses piemērus un sasniegumus, analizējot līdzīgu studiju programmu piedāvājumu Latvijā, Eiropas Universitāšu asociācijas Zolburgas principus zināšanu sabiedrības veidošanai Eiropā, Pasaules Bankas ekspertu rekomendācijas, studiju un pētnieciskā darba kvalitātes nodrošināšanas prasības un ieteikumus, akadēmiskā godīguma nodrošināšanas nepieciešamību, kā arī analizējot studējošo un absolventu aptauju rezultātus. DSP izveidota, pamatojoties uz Izglītības un zinātnes ministrijas (turpmāk - IZM) apstiprināto “LU studiju programmu attīstības un konsolidācijas plānu”, Studiju attīstības un pārvaldības pilnveides programmas projekta Nr. 8.2.1.0/18/A/015 “Starptautiski konkurētspējīgu un Latvijas tautsaimniecības attīstību veicinošu studiju programmu izveide Latvijas Universitātē” ietvaros. Atbilstoši ekspertu tiešsaistes vizītē uzklusītajam Prof. Janīnas Kursītes konceptuālajam ziņojumam, pie programmas izstrādes strādāja astoņi LU HZF profesori, kā arī teātra vēstures un teorijas moduļa izveidē tika piesaistītas divas praktizējošas zinātnieces. Jaunās programmas koncepts tika apstiprināts LU Filoloģijas studiju programmas padomes sēdē, kā arī, piesaistot ekspertus, DSP tika izvērtēta LU Studiju programmas kvalitātes novērtēšanas komisijas sēdē. Programmas izstrādes laikā tika organizētas darba grupas koncepta apspriešanai, kā arī tika iesaistīti ārējie eksperti - darba devēji un profesionālo organizāciju pārstāvji. Gan Prof. J. Kursītes ziņojumā, gan arī tikšanās reizē ar esošo studējošo pārstāvjiem, DSP tika novērtēta atzinīgi. Tāpat arī saņemts atzinīgs vērtējums no vairākiem darba devējiem (DSP raksturojuma 8. pielikums). Tikšanās laikā esošo studiju programmu studējošie norādīja, ka vairāki viņu ieteikumi tika ņemti vērā un iekļauti jaunajā studiju programmā.

Lai arī programma “Valodu un kultūru studijas” uztverama kā vienots veselums un iekļaujas izglītības tematiskajā grupā “Humanitārās zinātnes un māksla”, pašreizējā studiju programmu veidošanas regulējuma dēļ tā tomēr dalāma divās apakšprogrammās un katra no tām formāli atbilst atšķirīgam studiju virzienam un katrā piešķirams atšķirīgs zinātniskais grāds: *zinātniskais doktora grāds, zinātnes doktors(-e) (Ph.D.) Valodniecībā un literatūrzinātnē* vai *(Ph.D.) Mūzikā, vizuālajās mākslās un arhitektūrā*. Gan DSP raksturojums, gan LU sniegtā papildinformācija par atbilstību studiju virzienam un piešķiramo grādu (Atbilde uz 18.03.2021. Nr.4.1-027) parāda pašreizējā regulējuma nepilnības, jo saskaņā ar Ministru kabineta 23.01.2018 noteikumiem Nr. 49 “Noteikumi par Latvijas zinātnes nozarēm un apakšnozarēm” valodniecība un literatūrzinātne veido vienu nozari (mitoloģija ir viena no tās apakšnozarēm), savukārt latviešu folkloristika, cittautu folkloristika, salīdzināmā folkloristika, teātra un kino vēsture un teorija ir citas nozares - mūzikas, vizuālo mākslu un arhitektūras nozares apakšnozares, un šī sadalījuma veidojums nav loģisks un pamatots.

2. Studiju programmas izveides procesā ir analizēti un ņemti vērā augstskolas/koledžas veikspējas rādītāji, studējošo skaita dinamika un tendences u.c.

Studiju programmas izveides procesā ņemti vērā augstskolas veikspējas rādītāji un studējošo skaita dinamika.

DSP izveides procesā tika analizēta abu esošo DSP studējošo skaita dinamika pēdējo piecu gadu laikā, kā arī potenciālā studējošo interese jaunās DSP izvēlē, ņemot vērā tās starpdisciplināro raksturu. Ekspertu vizītes laikā tika norādīts, ka esošo DSP studējošo skaits ir aptuveni 40, dinamika ir stabila. Interese variē tādā aspektā, ka pieprasījums var būt lielāks vienā vai otrā esošajā DSP, tomēr, ņemot vērā, ka jaunā DSP iekļauj abas esošās, studējošo skaita dinamika varētu saglabāties stabila. Tika norādīts, ka starpdisciplināritāte un iespēja neatkarīgi no DSP apakšprogrammas izvēlēties brīvās izvēles kursus atbilstoši savai promocijas darba jomai, varētu palielināt interesi par studiju programmu. DSP raksturojuma 2.3. sadaļā minēts, ka DSP “Literatūrzinātne, folkloristika, mākslas studijas” uz astoņām valsts finansētajām studiju vietām bija 11 pretendenti, 2019. gadā uz septiņām valsts finansētajām studiju vietām bija 11 pretendenti, savukārt 2018. gadā uz trīs valsts finansētajām studiju vietām bija seši pretendenti. Studējošo skaita dinamika ir stabila un pēdējo trīs gadu laikā pretendentu skaits valsts finansētajām studiju vietām ir pārsniedzis piedāvājumu.

Tāpat tika ņemti vērā LU veikspējas rādītāji, piemēram, akadēmiskais personāls ar Latvijas Zinātnes padomes (turpmāk - LZP) eksperta tiesībām, studiju programmas īstenošanā izmantojamais informatīvais un materiālais nodrošinājums, infrastruktūra un cilvēkresursi, kā arī ārējie aspekti, piemēram, studējošo skaits citās Latvijas augstskolās, kurās tiek realizētas DSP valodu un kultūru programmās.

3. Studiju programma atbilst nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē, augstskola/koledža ir sniegusi pamatojumu, kāpēc studiju programmas salīdzinājums ir veikts ar attiecīgo augstskolu/koledžu studiju programmām, un norādīti galvenie secinājumi.

Analizējot studiju programmas atbilstību nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē, secināms, ka DSP “Valodu un kultūru studijas” ir veidota, respektējot nozares zinātniskās pētniecības tradīcijas un specifiku, kā arī iepazīstot un radoši pārņemot Latvijas situācijai piemērotākos Rietumu augstskolu doktora studiju programmu paraugus. DSP pārstāvji ir izklāstījuši pamatojumu, kāpēc studiju programmas salīdzinājums ir veikts ar atzinumā minēto attiecīgo augstskolu programmām.

Baltijas kontekstā programmu var salīdzināt ar Viļņas Universitātes Filoloģijas doktora programmu. Viļņas Universitātē tiek realizēta studiju programma “Filoloģija”, kas ietver valodniecību un literatūrzinātni un atbilst vienai no DSP apakšprogrammām. No LU DSP tā atšķiras ar to, ka klātienē studiju garums ir četri gadi, kā arī ar neklātienē formu, taču tai nav tik plašs zinātnes apakšnozaru klāsts kā LU programmā. Igaunijā salīdzināmas doktorantūras programmas piedāvā Tallinas un Tartu universitātēs. Lietuvā un Igaunijā piedāvātajās programmās ilgums ir 4 studiju gadi, un tajās, kaut arī līdzīgs, bet nav tik plašs apakšprogrammu moduļu apvienojums kā LU DSP “Valodu un kultūru studijas”.

Saturiski vistuvākā DSP “Valodu un kultūru studijas” ir Milānas Universitātes Itālijā (Università degli Studi di Milano) trīsgadīgā doktora studiju programma “Studijas lingvistiskā, literatūrzinātnē un starpkultūru komunikācijā: Eiropas un ārpus Eiropas perspektīvā” (Linguistic, literary and inter-cultural studies in European and extra-European perspectives). Sarunā ar LU vadību tika stāstīts par to, ka jau panākta konceptuāla vienošanās par sadarbības memoranda noslēgšanu ar Milānas Universitāti.

No citām Eiropas universitātēm analizētas studiju programmas humanitārajās zinātnēs (īpaši filoloģijā un kultūras studijās) Atēnu, Bohumas, Ernsta Morica Arndta Greifsvaldes, Lionas universitātē, Foscari Venēcijas universitātē, Minsteres, Milānas Universitātē, kā arī virknē citu universitāšu.

Doktorantūras programma ir izstrādāta atbilstoši humanitāro zinātņu doktorantūras attīstības tendencēm Eiropā un arī citviet pasaulē, balstoties rekomendācijās, ko Pasaules Bankas pētnieki ieteikuši (2017, 2018) ieviest Latvijas Augstākās izglītības sistēmā doktora līmeņa studijās, uzsverot, ka doktora studiju mērķis ir jauno pētnieku izaugsme un oriģinālā pētniecībā balstītu inovāciju veicināšana.

Kopumā var secināt, ka DSP ietver Eiropas humanitāro un mākslas zinātņu studijās un pētniecībā uzkrāto pieredzi un tradīcijas. Vienlaikus tai piemīt starpdisciplinārs raksturs dažādu apakšnozaru savienojumā, kā arī unikalitāte, akcentējot Letonikas jomu, kas saistīta tieši ar latviešu valodas, literatūras, teātra, folkloras pētniecību. Letonikas studiju izcēlums veido galveno atšķirību no citām Eiropas programmām.

DSP ziņojumā var pārliecināties, ka programma balstīta līdzšinējās LU humanitāro un mākslas zinātņu studiju un pētniecības tradīcijās, taču tajā nav veikts salīdzinājums ar citām radniecīgām doktorantūras programmām Latvijā. Saproto šī brīža mainīgo situāciju Latvijas augstākajā izglītībā, šāds lēmums ir saprotams, tomēr ieskats būtu vēlams, vismaz iezīmējot LU DSP vietu un unikalitāti salīdzinājumā ar tām doktora studiju programmām, ar kurām ir noslēgti sadarbības līgumi programmas slēgšanas gadījumā - Liepājas Universitāti un Latvijas Kultūras akadēmiju (skat.: 9. pielikuma 2. punkts). Šāds salīdzinājums varētu palīdzēt argumentēt apgalvojumu: “(..) programmai “Valodu un kultūru studijas” piemīt starpdisciplinārais raksturs, centrā paturot Letonikas nozares, kas saistītas ar latviešu valodu, literatūru, teātri, folkloru. Tas veido galveno atšķirību no citām programmām, un varbūt arī unikalitāti (..)” (skat.: Ziņojums, 18. lpp.).

4. Studiju programmas attīstības perspektīvas ir analizētas un pamatotas.

DSP “Valodu un kultūru studijas” raksturojums liecina, ka programmas attīstības perspektīvas ir analizētas un pamatotas. Attīstības pamatojumu sniedz arī programmas studentu - jauno valodas, literatūras, folkloras, teātra procesu pētnieku - potenciālā spēja ar saviem pētījumiem ieinteresēt ne vien Latvijas, bet arī starptautisko sabiedrību (par ko bija iespējams pārliecināties ekspertu sarunā ar programmas studentiem). Tādējādi, pateicoties DSP “Valodu un kultūru studijas” doktorantu pienesumam, nacionālā kultūra potenciāli var kļūt aizvien piesaistošāka un saprotama Latvijā dzīvojošajiem. Doktorantiem ir potenciāls veicināt pamatotu, zinātniskā pieejā balstītu Latvijas kultūras izpratni pasaulē.

Tiešsaistes vizītes laikā tika gūta pārlicība, ka tiek plānota arī starptautiskās sadarbības tīkla attīstīšana katrā pārstāvētajā zinātnes nozarē un apakšnozarē. Sadarbības formas: docētāju un doktorantu mobilitāte, konsultācijas daudzpusīgiem promocijas pētījumiem, to recenzēšana, tematiskas vieslekcijas, kopīgi doktorantu semināri un pētniecības projekti. Plānojot tālākās aktivitātes, tiek ņemti vērā arī ar pasaules veselības krīzi saistītie neskaidrie jautājumi par turpmākajām mobilitātes iespējām, kuru dēļ precīzi prognozēt visas sadarbības formas šobrīd nav iespējams.

Kā līdzšinējās labās prakses turpinājumu programmas izstrādātāji saskata sadarbības turpināšanu ar kaimiņvalstu (Lietuva, Igaunija) universitātēm, gan piesaistot konsultantus promocijas darbu tapšanā, gan rīkojot kopīgus seminārus vai atsevišķus kursus, kā īpašu iespēju minot sadarbību Doktorantūras skolas ietvaros. Ziņojumā minēts, ka pašlaik uz doktorantūras studiju līmeni attiecināmi 46 Erasmus+ līgumi, kas Humanitāro zinātņu fakultātei noslēgti ar ārvalstu universitātēm. Tiešsaistes tikšanās laikā tika pamatota doktorantu iespēja papildināt zināšanas Maincas, Valensijas, Burgundijas, Opoles, Jiveskiles un Palermo universitātēs. LU no 2019. gada ir vienotās Eiropas augstākās izglītības telpas alianses FORTHEM biedre.

Studiju programmas perspektīvas balstītas Latvijas Nacionālā attīstības plānā 2021.–2027. gadam, kur norādīts, ka “valsts pamatvērtības ir tās nacionālā kultūra un latviešu valoda. Kultūras radīšanā un uzturēšanā aktīvi līdzdarbojas visas Latvijā dzīvojošās etniskās grupas, tā sekmējot sabiedrības saliedētību. Gan gadsimtos veidojusies un mantotā, gan arī jaunradītā kultūra – unikāls un ilgtspējīgs resurss, kas, prasmīgi izmantots, veido Latvijas atpazīstamību pasaulē.”

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [1]

Iepazīstoties ar studiju programmas raksturojumu un tam pievienotajiem pielikumiem, kā arī izvērtējot tiešsaistes vizītē iegūto informāciju, var secināt, ka licencējamā studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut.

Stiprās puses:

- studiju programmas mērķi, uzdevumi un rezultāti gan programmā kopumā, gan apakšprogrammās ir salāgoti;
- studiju programmas izstrādē ņemta vērā studējošo skaita dinamika, kas pēdējo trīs gadu laikā ir bijusi pozitīva un stabila;
- studiju programmas izveidē ņemti vērā esošo studiju programmu studējošo ieteikumi un rekomendācijas;
- studiju programma saņēmusi atzinīgu novērtējumu gan no esošo studiju programmu studējošajiem, gan arī no darba devējiem un nozaru organizāciju pārstāvjiem;
- studiju programma nodrošina starpdisciplināritāti, kā arī palīdz samazināt studiju programmu sadrumstalotību un fragmentāciju, ļaujot centralizēt un efektīvāk izmantot finanšu un materiālos resursus;
- studiju programma atbilst nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē, tā ietver humanitārajās zinātnēs uzkrāto pieredzi un tradīcijas, bet piedāvā arī novatorisku, starpdisciplināru ievirzi un akcentē Letonikas jomas unikalitāti;
- augstskola ir sniegusi pamatojumu, kāpēc studiju programmas salīdzinājums ir veikts ar ziņojumā minēto augstskolu studiju programmām, ir panākta konceptuāla vienošanās par sadarbības memoranda noslēgšanu ar saturiski tuvākās doktorantūras programmas augstskolu - Milānas Universitāti;
- studiju programmas attīstības perspektīvas ir analizētas un pamatotas.

Vājās puses nav konstatētas.

Kritēriju novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.		X		
2.	X			
3.		X		
4.	X			

Prasības [1] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Studiju programma atbilst LU stratēģiskajiem mērķiem, studiju virzienam “Valodu un kultūru studijas” un tā mērķiem. Programmas izveide ir balstīta nozares un kopējās izglītības un zinātnes telpas tendencēs un aktualitātēs. Studiju programmas izveides procesā ir analizēta un ņemta vērā studējošo skaita dinamika. Programmas attīstības perspektīvas ir pamatotas.
	X			

II. Resursi un nodrošinājums

Prasība [2]: Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltehniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

Analīze

1. Studiju bāze, ietverot iesaistīto struktūrvienību (katedru, profesoru grupu, laboratoriju, institūtu u.c.) un nepieciešamo palīgpersonālu, ir apzināta un atbilstoša studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

DSP raksturojumā ir ietverta informācija par studiju bāzi, iesaistīto struktūrvienību – katedru, profesoru grupu, laboratoriju, institūtu u.c. veikspēju, kā arī palīgpersonāla nepieciešamību atbilstoši studiju programmas īstenošanas nosacījumiem. DSP “Valodu un kultūru studijas” sāks īstenot LU Humanitāro zinātņu fakultātē Rīgā, Visvalža ielā 4a, savukārt orientējoši no 2023. gada – jaunajā Humanitāro zinātņu fakultātei paredzētajā t.s. Rakstu mājā.

Tiesšaistes tikšanās laikā pārliecinoši izdevās apstiprināt programmas realizācijā iesaistīto struktūrvienību un akadēmiskā personāla atbilstību programmas mērķiem, kas ir viena no programmas īstenošanas stiprajām pusēm. Programmas studiju kursu īstenošanā tiks iesaistīti 34 docētāji, tostarp 19 profesori, 4 asociētie profesori, 2 docenti un 1 pētnieks no astoņām LU Humanitāro zinātņu fakultātes nodaļām. Atsevišķu kursu lasīšanā tiks piesaistīti arī citu LU fakultāšu docētāji – no LU Biznesa vadības un ekonomikas fakultātes un Sociālo zinātņu fakultātes. Kursus lasīs arī LU institūtu pētnieki – vadošā pētniece no LU Matemātikas un informātikas institūta Mākslīgā intelekta laboratorijas, kā arī LU Literatūras, folkloras un mākslas institūta vadošie pētnieki.

Programmai piesaistīta arī Daugavpils Universitātes profesore un divi docētāji no Latvijas Kultūras akadēmijas, kā arī Latvijas Nacionālā teātra Literārās nodaļas vadītāja ar pieredzi gan praktiskajā, gan akadēmiskajā darbībā. Dažu kursu docēšanā paredzēts iesaistīt vairākus docentus un pētniekus.

Konsultācijas un atbalstu studiju procesā doktorantiem sniedz doktorantūras programmas sekretāre – studiju padomniece, kura uzņemas atbildību arī par doktorantūras padomes ikdienas darbu.

Raksturojumā iespējams iepazīties ar studiju programmas īstenošanā iesaistīto struktūrvienību un personāla uzskaitījumu, galvenajiem uzdevumiem un to atbilstību studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

2. Informatīvā un metodiskā bāze, datubāzes un bibliotēkā pieejamā literatūra atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

Informatīvais un metodiskais nodrošinājums LU atbilst DSP “Valodu un kultūru studijas” īstenošanas nosacījumiem.

LU ir attīstīta informācijas sistēmu vide, kura tiek aktīvi izmantota studiju procesā. E-studiju normatīvais regulējums ir noteikts konkrētos LU iekšējos normatīvajos dokumentos. LU ir sava e-studiju vide – tīmekļa vietne (<https://estudijas.lu.lv/>), kurā tiek īstenota daļa no LU studiju procesa. LU nodrošina e-kursus – studiju kursus, ko īsteno e-studiju vidē un kuri satur kursa mērķu sasniegšanai nepieciešamos studiju materiālus, komunikāciju ar studentiem, studiju rezultātu vērtēšanu, vērtējumu reģistrēšanu un uzskaiti. E-kursā apvienoti visi nepieciešamie studiju materiāli un aktivitātes, lai sekmīgi apgūtu kursa vielu un sasniegtu izvirzītos mērķus. LU ir izstrādāts vērtēšanas process un tā kontrole.

Tiešsaistes tikšanās laikā ekspertiem izdevās pārliecināties par precīzu sistēmu, kas saistīta ar informācijas publicēšanas un intelektuālā īpašuma aizsardzību e-kursos.

LU Bibliotēka ir iekļauta Kultūras ministrijas Bibliotēku reģistrā (BLB1000) un valsts nozīmes bibliotēkas statusā akreditēta līdz 2022. gadam. Bibliotēkas darbības pamatprincips ir tās pakalpojumu pieejamība ikvienam lietotājam. Bezmaksas un maksas pakalpojumi tiek sniegti LU Bibliotēkas 8 nozaru bibliotēkās saskaņā ar LU Bibliotēkas lietošanas noteikumiem (01.02.2017. LU rektora rīkojums Nr.1/39), tos var izmantot LU studenti, mācībspēki, personāls, citas bibliotēkas, citu augstskolu studenti, kā arī ikviens iedzīvotājs.

LU abonētie daudznazaru e-resursi, ietver LU DSP “Valodu un kultūru studijas” nepieciešamos materiālus.

Bibliotēkas krājums kopumā atbilst studiju īstenošanai un zinātniskās pētniecības attīstīšanai un katru gadu tas tiek papildināts ar aktuālākajiem informācijas resursiem saskaņā ar akadēmiskā personāla un studentu vajadzībām, arī atbilstoši DSP “Valodu un kultūru studijas” nepieciešamībām.

Vērojama tendence palielināties bilingvālo un multilingvālo izdevumu skaitam. Pēdējos gados pieaudzis izdevumu skaits saistībā ar latgaliešu rakstu valodu un dialektu, arī ar lībiešu valodu. LU Bibliotēkā kopumā ir uzkrāts plašs, vēsturiski nozīmīgs zinātnisko, izziņas un daiļliteratūras izdevumu klāsts, kas attiecināms uz valodu un kultūru studiju virzienu.

LU Bibliotēka sadarbībā ar LU Informāciju tehnoloģiju departamentu nodrošina brīvu tiešsaistes piekļuvi LU e-resursu repozitorijam <http://dspace.lu.lv/> (arī mobilā versija), kur publikāciju autori, LU struktūrvienības vai LU izdevumu pārstāvji regulāri ievieto savu publikāciju elektroniskās versijas, digitalizētos informācijas resursus ar kultūrvēsturisku vērtību, LU mācībspēku promocijas darbus un to kopsavilkumus, lai nodrošinātu brīvu tiešsaistes piekļuvi LU zinātniskajiem sasniegumiem. Šobrīd e-resursu repozitorijā kopumā

atrodami vairāk par 5 tūkstošiem dažāda veida informācijas resursu valodniecības, literatūrzinātnes, folkloristikas, teātra zinātnes studiju virzienā.

Studējošajiem ir piekļuve pilntekstiem no vairāk nekā 1100 starptautiskiem zinātniskajiem žurnāliem. Plašais tematiskais aptvērums iekļauj nozares: valodniecība, kultūra, izglītība, un citas. Pieejamas Scopus – izdevniecības, Elsevier daudznozaru zinātnisko publikāciju bibliogrāfiskās un citēšanas informācijas datubāze, kā arī Web of Science – kompānijas Clarivate Analytics datubāze, kurā ietverta nozīmīgākā zinātniskā informācija par vairāk nekā 12000 žurnāliem sociālajās, izglītības, humanitārajās un eksaktajās zinātnēs, piedāvājot rakstu bibliogrāfisko un citēšanas informāciju, kopsavilkumus un citu informāciju. Datubāze piedāvā plašas meklēšanas, atlases un rezultātu analīzes iespējas, ietverot informāciju no 1990.gada.

3. Finansiālā bāze un studiju programmas izmaksas ir atbilstošas studiju programmas vajadzībām un īstenošanas nosacījumiem, studiju programmas finansēšanas avoti ir apzināti, un finanšu resursi nodrošina studiju programmas īstenošanu studiju rezultātu sasniegšanai.

DSP ziņojumā ir veikts visu prognozējamo izmaksu – atlīdzību mācībspēkiem, materiāli tehniskā nodrošinājuma, infrastruktūras uzturēšanas un administrācijas izmaksu - aprēķins, kā arī izvērtēts prognozējamais studentu skaits un situācijas nozarē, salīdzinot ar citu augstskolu piedāvātajām studiju maksām. Studiju maksa konkrētam studentam katram studiju gadam tiek noteikta uz visu studiju laiku.

Finanšu situācija tiek regulāri uzraudzīta un analizēta, pārskatot studiju programmu izmaksas un mācībspēku plānoto slodžu atbilstību reālajam studējošo skaitam un darba apjomam.

Izmantojot LU Studiju departamenta un LU Finanšu un uzskaites departamenta izstrādāto rīku pašizmaksas kalkulācijai, veikts DSP “Valodu un kultūru studijas” pašizmaksas aprēķins. Tas liecina, PLK studijām uz studentu gadā ir 4796 EUR, kas iekļaujas šobrīd piešķirtajā valsts budžeta dotācijas apjomā.

Ir pamatota finansiālās bāzes atbilstība studiju programmas īstenošanai.

Tiešaistes saruna ar studentiem apliecināja stabilo interesi par doktora studijām. Pēc sarunas iespējams secināt, ka doktorantiem pieejamā valsts stipendija ir nepietiekama, un viņi ir spiesti ņemt studiju pārtraukumu, kas paildzina promocijas darba pabeigšanu.

4. Materiāltechniskā bāze un tās pieejamība studējošajiem un mācībspēkiem ir atbilstoša studiju programmas specifikai un īstenošanai.

Studiju programmas īstenošana notiek, lielākoties studējošajiem patstāvīgi strādājot pie promocijas darba izstrādes (96 no 144 KP tiek novirzīti promocijas darba izstrādei). Programmas īstenošana notiek LU HZF, kurā ir 44 telpas. Kopējais studējošo skaits, kam vienlaikus var notikt klātienē studiju process HZF telpās, ir 1360. Studiju virziena īstenošanai kopumā pieejamas 40 auditorijas 10-75 studējošo grupām, trīs datorklasas ar 20-30 darba vietām un viena zāle ar 190 vietām. Detalizēts materiāltechniskās bāzes uzskaitījums pieejams DSP raksturojuma 2.4. sadaļā.

41 no 44 HZF pieejamajām auditorijām ir aprīkotas ar prezentēšanas tehniku, papildu ir pieejami arī vairāki pārnēsājami projektori. Desmit auditorijās ir iespējams veidot diskusiju pie viena galda, vairākās auditorijās pastāv iespēja telpu ērti pārkārtot darbam grupās. Tikšanās reizē studējošie norādīja, ka darbs grupās sniedz iespēju savstarpēji apspriest promocijas darbu tēmas un iepazīties ar aktualitātēm. Visā fakultātē pieejams bezvadu internets.

Studiju materiālu publicēšanai un izplatīšanai tiek izmantota *Moodle* platforma, kas ir kā papildu rīks LU informācijas sistēmai (turpmāk - LUIS), kurā notiek vērtējumu ievadīšana,

reģistrēšanās studiju kursiem un ir iespējama piekļuve studiju materiāliem. Nepieciešamības gadījumā, studējošajiem ir pieejami pieci metodiķi, kas sniedz palīdzību darbā ar LUIS.

Studējošajiem un mācībspēkiem pieejama bibliotēka ar plašu drukāto un elektronisko informatīvo materiālu klāstu. Ekspertu vizītes laikā tika norādīts, ka iespējama arī resursu pasūtīšana no citām LU bibliotēkas filiālēm, Latvijas vai ārvalstu bibliotēkām, drukāto materiālu digitalizēšana, ievērojot autortiesību normatīvo regulējumu.

Studiju pieejamība studējošajiem ar īpašām vajadzībām tiek nodrošināta, īstenojot individuālu pieeju. Iespējama elektroniska teksta palielināšana, nodarbību un lekciju organizēšana pirmajā stāvā, lai atvieglotu nokļūšanu to norises vietā, docētāju mutiska apgūstamās vielas izskaidrošana. Ēkā nav pieejams lifts vai citi specializēti rīki vides pieejamības paaugstināšanai, tomēr tiek norādīts, ka Rakstu mājā paredzēts lifts, kas manāmi palielinās studiju vides pieejamību.

Materiāltehniskā bāze ir atbilstoša studiju programmas specifikai un veicina tās apguvi. Tā ir pieejama gan studējošajiem, gan mācībspēkiem, tāpat tiek aktualizēts studiju vides pieejamības jautājums.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [2]

Iepazīstoties ar studiju programmas raksturojumu un tam pievienotajiem pielikumiem, kā arī izvērtējot tiešsaistes vizītē iegūto informāciju, var secināt, ka licencējamās studiju programmas studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltehniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

Stiprās puses:

- programmas realizācijā iesaistīto struktūrvienību akadēmiskais personāls atbilst programmas mērķiem;
- programmai piesaistīti arī viesdocētāji;
- ir attīstīta informācijas sistēmu vide, kura aktīvi tiek izmantota studiju procesā;
- ir izstrādāts precīzs e-kursu apguves starprezultātu uzskaites un vērtēšanas, kā arī gala vērtējuma sagatavošanas process finansiālā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas mērķiem un uzdevumiem;
- materiāltehniskā bāze ir pieejama mācībspēkiem un studējošajiem, tā ir atbilstoša studiju programmas specifikai;
- tiek aktualizēts vides pieejamības jautājums un iespēju robežās meklēti risinājumi.

Vājās puses nav konstatētas.

Kritēriju novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.	X			
2.	X			
3.		X		
4.	X			

Prasības [2] novērtējums:

Prasība	Atbilstība	Pamatojums
---------	------------	------------

Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltehniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Studiju bāze ir apzināta un atbilstoša studiju programmas īstenošanas nosacījumiem. Pieejamā finansiālā bāze un materiāltehniskais nodrošinājums atbilst programmas nosacījumiem.
	X			

III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms

Prasība [3]: Licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst studiju programmas mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem.

Analīze

1. Studiju saturs ir aktuāls un atbilst nozares un/vai zinātnes tendencēm, kā arī atbilst attiecīgo normatīvo aktu prasībām. Studiju kursu saturs ir savstarpēji salāgots un nodrošina studiju kursu un studiju programmas rezultātu sasniegšanu.

DSP “Valodu un kultūru studijas” mērķu, uzdevumu un sasniedzamo rezultātu aktualitāte saistīta ar nepieciešamību stabilizēt humanitāro un mākslas zinātņu jomas statusu Latvijā un veicināt izpratni par humanitāro un mākslas zinātņu nozīmi kultūrizglītības, kritiski un radoši domājošas sabiedrības izveidē. DSP saturs apliecina nepieciešamību nodrošināt vispārīgus latviskās kultūrvides pētniecības nepārtrauktību un sekundāri - arī citu valodu un kultūras izpēti. Šis virsmērķis ir atbilstošs nacionālās kultūras saglabāšanas un tālāknodešanas plāniem, paredz latviešu valodas, literatūras, folkloras, dramaturģijas un teātra pētniecības tradīciju turpināšanu un nacionālās zinātniskās terminoloģijas attīstību humanitāro un mākslas zinātņu jomā.

LU programmas izveides iecere saskan ar Pasaules Bankas pētnieku redzējumu par doktora līmeņa studiju izveides mērķi - veicināt jauno pētnieku izaugsmi un oriģinālā pētniecībā balstītas inovācijas. DSP saturs un struktūra atbilst Eiropas augstākajā izglītībā aktuālajai tendencei piedāvāt starpdisciplināru radniecīgu zinātnes nozaru un apakšnozaru apguves iespēju. Programmā paredzēta zinātņu doktoru sagatavošana valodniecības un literatūrzinātnes nozarē, kā arī mūzikas, vizuālās mākslas un arhitektūras nozares folkloristikas, teātra vēstures un teorijas apakšnozarēs.

DSP “Valodu un kultūru studijas” saturs ir atbilstošs jaunākajām augstākās izglītības un zinātnes attīstības tendencēm, kuras raksturo studiju fragmentācijas samazināšanas un resursu koplietošanas centieni. Jaunajā DSP programmā konsolidētas divas LU humanitāro un mākslas zinātņu jomas doktora studiju programmas “Valodniecība” un “Literatūrzinātne, folkloristika un māksla”, tā veidota saskaņā ar projektā SAM 8.2.1. definēto augstskolu specializāciju.

Apakšprogramma “Valodniecība un literatūrzinātne” pilnībā atbilst studiju virzienam “Valodu un kultūras studijas, dzimtās valodas studijas un valodu programmas” un zinātnes nozarei “Valodniecība un literatūrzinātne”, tajā tiek piedāvāti divi moduļi - “Valodniecība” un “Literatūrzinātne”. Tās apguves rezultātā tiek piešķirts zinātniskais grāds zinātnes doktors(-e) (*Ph.D.*) valodniecībā un literatūrzinātnē. Savukārt otra apakšprogramma “Folkloristika, teātra vēsture un teorija” atbilst studiju virzienam “Mākslas” un mūzikas, vizuālās mākslas un arhitektūras nozares apakšnozarēm: latviešu folkloristika, cittautu folkloristika, salīdzināmā folkloristika, teātra un kino vēsture un teorija, tajā ir divi moduļi -

“Folkloristika” un “Teātra vēsture un teorija”. Tās apguves rezultātā tiek piešķirts zinātniskais grāds zinātnes doktors(-e) (*Ph.D.*) mūzikā, vizuālajās mākslās un arhitektūrā. Tā kā saskaņā ar MK 2013. gada 16. aprīļa noteikumiem Nr. 202 “Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinājošus dokumentus” diplomā tiek rakstīts tikai nozares un nevis apakšnozares nosaukums, var veidoties neskaidrība par piešķiramo grādu. Proti, zinātniskais grāds valodniecībā un literatūrzinātnē ir atbilstošs, taču grāds mūzikā, vizuālajās mākslās un arhitektūrā ir maldinošs, jo pēc būtības tam būtu jābūt grādam folkloristikā, teātra vēsturē un teorijā. Tā kā reglamentējošie dokumenti neļauj veidot studiju rezultātu būtībai adekvātu apzīmējumu, šāda grāda definēšana pašreiz ir vienīgā iespēja. Lai šādas situācijas neveidotos, visā valstī visnotaļ ieteicama ir pāreja uz vienotu doktora zinātniskā grāda nosaukumu ar oficiālo saīsinājumu – *Zinātnes doktors (Ph.D.)*, bez zinātnes nozares un apakšnozares norādes vai arī iekļaujot programmas nosaukumu.

Studiju programmas darba organizēšanā izmantots moduļu princips, kurā, kā raksturojumā teikts, “saglabāts Latvijas un plašāk – Baltijas – zinātnes telpā tradicionāli pastāvošais dalījums pētniecības jomās” (Studiju programmas raksturojuma 7. lpp.). 25.05.2021. ir saņemts Latvijas Zinātnes padomes (turpmāk – LZP) Humanitāro un mākslas zinātņu ekspertu komisijas atzinums, kurš ir pamatā LZP 25.05.2021. atzinumam Nr.1-3.N-342 un kurā teikts, ka moduļu apvienošana ir mākslīga un bez pietiekama pamatojuma un rosināts veidot četrus moduļus, katrai nozarei savu, lai izvairītos no ne līdz galam izprotamas un pamatotas kursu uzbūves, kā arī koncentrētos uz konkrētās nozares specifiku, kas neliedz papildus apgūt zināšanas arī citās nozarēs, bet neuzliekot to par obligātu nepieciešamību. Līdz ar to LZP Humanitāro un mākslas zinātņu ekspertu komisijas atzinumā ietvertais ieteikums uzskatāms par neatbilstošu, jo DSP jau ir izveidoti četri moduļi (nevis divi, kā izriet no atzinuma). Latvijas Zinātnes padomes 25.05.2021. atzinumā Nr.1-3.N-342 izteikts atbalsts DSP “Valodu un kultūru studijas” licencēšanai.

DSP nosaukums - “Valodu un kultūru studijas” - ir pamatots un skaidri saprotams, jo ietver abu minēto nozaru un to apakšnozaru studijas. Programmas raksturojumā un papildinformācijā (LU 29.03.2021. vēstule Nr.1-13/255) par programmas atbilstību nosaukumam minētā argumentācija ir loģiska un skaidra. DSP līdzīgi veidoti nosaukumi ir saprotami un izplatīti Eiropas augstākās izglītības telpā, ar to tradicionāli saprot visai dažādas lingvistikas, literatūras, teātra u.c. kultūras jomu kombinācijas visos studiju līmeņos, tādējādi programma pilnībā sabalsojas ar globālām nozares attīstības tendencēm.

Par pamatotu uzskatāms arī LU skaidrojums par programmas atbilstību grupai “Valodu studijas un programmas” un programmas kodu - 51227. Starpdisciplināru programmu gadījumā nepieciešams izvērtēt, kura no akadēmiskā grāda nosaukumā ietvertajām jomām ir noteicošā. Tāpat kā citas LU Humanitāro zinātņu fakultātes studiju virziena “Valodu un kultūras studijas, dzimtās valodas studijas un valodu programmu studijas” realizētās bakalaurea un maģistra programmas, arī DSP ietilpst šajā izglītības programmu grupā.

Iepazīstoties ar DSP “Valodu un kultūru studijas” raksturojumu, var secināt, ka programmas saturs atbilst LR likumdošanai un normatīvo aktu prasībām, LU doktorantūras studiju reglamentējošajiem dokumentiem. Raksturojumā ir veidotas norādes uz visiem saistošajiem normatīvajiem dokumentiem, bet ērtības labad būtu bijis ieteicams iekļaut saites uz tiem.

LU DSP “Valodu un kultūru studijas” ir uzskatāma par unikālu, jo tā ir vienīgā izteikti starpdisciplinārā doktora studiju programma LR, kura veidota ap humanitāro zinātņu pamatkodolu - valodas, literatūras, folkloras un teātra mākslas jomām, kas diemžēl zinātņu nozaru klasifikatorā sadrumstalotas dažādās nozarēs, tādējādi radot apgrūtinājumus studiju organizēšanā. DSP paredzēti 144 KP, studiju ilgums - 3 gadi (studējot 11 studiju mēnešus un 1 atvaļinājuma mēnesi ik gadu), kas atbilst AL 57. panta prasībām, kā arī vidējam ECTS skaitam (180 - 240) un studiju ilgumam (3-4 gadi) Eiropas doktora studiju programmās. Kredītpunktu apjoms un sadalījums programmā veidots atbilstīgi LU studiju programmu un

tālākizglītības programmu nolikumam (LU Senāta 24.04.2017. lēmums Nr.102). Saskaņā ar IZM Konceptuālajā ziņojumā (2020) teikto - “Doktorantūras galvenais elements ir oriģināls zinātnisks pētījums vai doktora teorētiskais pētījums un mākslinieciskās jaunrades darbs (profesionālās DSP mākslās), kas jāveic katram doktorantam, tāpēc DSP nevar pielīdzināt bakalaura un maģistra studiju programmām un izvērtēt tās līdzīgi” - raksturojumā ir minēts ieteicamais KP sadalījums, akcentējot individuālā darba plāna nepieciešamību doktora līmeņa studijās. Atzinīgi vērtējams tas, ka programmas izvēles daļas kursus 12 KP apjomā iespējams izvēlēties brīvi un neatkarīgi no studiju moduļa.

Viens no DSP apakšprogrammas “Valodniecība un literatūrzinātne” moduļiem - “Valodniecība” var tikt īstenots gan latviešu, gan angļu valodā. Tā kā Augstskolu likuma 56. panta trešās daļas 1. punktā noteikts, ka ārvalstu studējošajiem studiju kursu obligātajā apjomā iekļaujama valsts valodas apguve, ja studijas Latvijā ir paredzamas ilgāk par sešiem mēnešiem vai pārsniedz 20 kredītpunktus, bet DSP raksturojuma 3. pielikuma otrajā tabulā “Doctoral Study Programme “Language and Culture Studies” (subprogramme “Linguistics and Literary Studies”, module “Linguistics”), Full-time Study Plan for International Students” valsts valodas studiju kurss 4 kredītpunktu apjomā ietverts izvēles kursu sastāvā, programmas veidotāji ir veikuši labojumus, lai nodrošinātu atbilstību likumā noteiktajam. Valsts valodas studiju kurss “Practical Latvian for International Students I” ietverts ierobežotās izvēles sadaļā, ir saistošs visiem ārzemju doktorantiem (skat. LU atbildes vēstules 1. pielikumu – studiju plānu ārzemju studentiem: Doctoral Study Programme “Language and Culture Studies”).

DSP uzņemšanas prasības atļauj pretendēt pietiekami plašam reflektantu lokam - humanitāro zinātņu maģistriem (vai maģistra grādam pielīdzināmu izglītību ieguvušiem), kā arī sociālo un izglītības zinātņu maģistriem, kas potenciāli nodrošina starpdisciplināru pētījumu tapšanu. DSP daudzkārt pārsniedz ievēlēto Augstskolu likuma 55. pantā paredzētās mācībspēku kvalifikācijas prasības, kas paredz, ka doktora studiju programmas īstenošanā jāpiedalās vismaz 5 augstskolā ievēlētiem zinātņu doktoriem, no kuriem vismaz 3 ir Latvijas Zinātnes padomes ekspertu statusā. DSP raksturojuma 2. pielikums un mācībspēku saraksts (7. pielikums) apliecina, ka programmā iesaistīti ir 30 ievēlēti zinātņu doktori. Apliecinājums par to, ka 12 mācībspēkiem ir LZP eksperta statuss, ir rodams mācībspēku CV. Augstskolu likuma 34. panta prasību izpilde par regulāru mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanu apliecināta 7. pielikuma 1. turpinājumā.

Studiju kursu apraksti un metodoloģija ļauj secināt, ka kursu saturs ir savstarpēji salāgots un pakārtots galvenajam mērķim - veicināt oriģināla zinātniska pētījuma tapšanu. DSP raksturojumā iekļautie mērķi, uzdevumi un rezultātu apraksti, kā arī kursu sakārtojums studiju plānā apliecina zināšanu, prasmju, kompetenču sasniegšanas pakāpenību un pēctecīgumu. Studiju programmas rezultāti ir formulēti atbilstīgi Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras (EKI) un Latvijas kvalifikācijas ietvarstruktūras (LKI) 8. līmenim un Eiropas augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūras trešā cikla kvalifikāciju līmenim. Studiju programmas rezultātu sasniegšana konkrētu studiju kursu apguves rezultātā plaši atspoguļota studiju rezultātu kartējumā (DSP raksturojuma 3.1. sadaļa, 8., 9., 10. tabulas, kā arī 5. pielikums).

Studiju programma paredz daudzveidīgas darba formas: promocijas darba izstrādi, zinātnisko publikāciju un referātu izstrādi, dalību pētniecības un metodoloģijas seminārā, teorētisko un izvēles kursu apguvi, promocijas eksāmena kārtošānu un darba aizstāvēšanu.

Studiju kursu tematika aptver plašu un sabalansētu humanitāro un mākslas zinātņu spektru, kas pilnībā atbilst mūsdienīgām, saturiski un teorētiski daudzveidīgām studijām. Kursos ietverts Letonikas, Baltijas un Eiropas konteksts, veidotas starpdisciplināras sasaucis, piemēram, “Valodu un kultūru kontakti”, “Imagoloģija un starpkultūru literatūra”, “Literatūra un kultūra modernitātes kontekstos”, “Latviešu neverbālā valoda starpkultūru

kontekstā”, “Laikmetīgā teātra prakse un teorija Eiropā”, “Baltijas dramaturģija teātrī: interpretācija un evolūcija” u.c. Kursu aprakstos iekļauta jaunākā literatūra, ekspertu saruna ar bibliotēkas vadītāju pamatā apliecināja kursu aprakstos minētās literatūras pieejamību.

2. Studiju programmas īstenošanas mehānisms nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu, ietverot studentcentrētas mācīšanās principus, studējošo prakses (ja piemērojams) organizēšanas nosacījumi un sniegtais atbalsts studējošajiem ir noteikts un integrēts studiju programmas saturā).

DSP īstenošanas mehānisma apraksts pārlicina, ka studiju rezultātu sasniegšanā tiek ievēroti studentcentrētas mācīšanās principi. Studenti var iegūt pilnīgu informāciju par studiju procesu un saņemt nepieciešamo atbalstu un atgriezenisko saikni no docētājiem. Aprakstā ir skaidri formulēti studiju kursu izstrādes un apguves principi, vērtēšanas kritēriji, pārbaudījumu un starppārbaudījumu organizēšanas kārtība. Šaubas izraisa dažu minēto starppārbaudījumu veidi, starp kuriem ir kontroldarbi un laboratorijas darbi, kas doktora līmeņa un konkrētās nozares studijām var būt neatbilstoši. Lielu uzmanību programmas veidotāji pievēršuši jēgpilnai studiju rezultātu formulēšanai, kas atklājas DSP raksturojuma 3.2. sadaļā un pielikumā iekļautajos kursu aprakstos.

Programmas plāns un raksturojums apliecina, ka DSP ietver gan padziļinātus teorētiskos un praktiski orientētus studiju kursus katrā apakšprogrammas modulī, gan arī apakšprogrammām kopīgus kursus, kā arī sociālo (vispārējo) prasmju attīstību veicinošus kursus. KP sadalījums - obligātā daļa 114 KP apjomā, ierobežotās izvēles daļa 18 KP apjomā un izvēles daļa 12 KP apjomā - DSP īstenošanā ir optimāls.

Arī KP ieguves (kursu, referātu, publikāciju) secība plānojumā ir secīga un pārdomāta. Tiek nodrošināts pārdomāts balanss starp galvenā studiju rezultāta sasniegšanu (promocijas darba izstrāde) un to veicinošo teorētisko zināšanu un pētniecisko prasmju un kompetenču apguvi. KP promocijas darba izstrādei plānā sadalīti secīgi katra studiju gada noslēgumā, kas potenciāli var palīdzēt sasniegt rezultātu.

Tā kā DSP “Valodu un kultūru studijas” var pieteikties reflektanti ar maģistra grādu humanitārajās, sociālajās un izglītības zinātnēs, var veidoties situācija, ka atsevišķiem reflektantiem var būt savstarpēji neizlīdzināta pamatzināšanu bāze. Saskaņā ar “Standartiem un vadlīnijām kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG)” studentu kontingenta dažādošanās un uzsvars uz mācīšanās rezultātiem nosaka studentcentrētās mācīšanās un mācīšanas izmantošanu. Programmas veidotāji to paredzējuši, atzīmējot individuālas pieejas iespēju, kas studiju procesā ļautu ņemt vērā studentu priekšzināšanas, iepriekšējo pieredzi un dažādos mācīšanās veidus, tādējādi variējot kopēju kursa programmas apguvi ar individuālu darbu un veicinot studentu līdzatbildību par savu studiju procesu.

3. Augstskolā ir izveidota kvalitātes nodrošināšanas sistēma, kurā noteiktie principi, tiek ievēroti arī licencējamajā studiju programmā, kā arī ievēroti Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standarti.

Atbilstība Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas Augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standartiem detalizēti aplūkota DSP raksturojuma 3.3 sadaļā un DSP raksturojuma 8. pielikumā.

LU tiek veidota sava kvalitātes nodrošināšanas politika, kas ir daļa no LU stratēģiskās vadības, ņemot vērā normatīvo regulējumu Latvijas un Eiropas līmenī. LU mājaslapā pieejama informācija par kvalitātes nodrošināšanas politiku (<https://www.lu.lv/studijukvalitate/saturs/kvalitates-nodrosinasanas-politika-un-pasakumi>).

Tās mērķi ir nodrošināt nepārtrauktu attīstību un izcilību zinātnē balstītās studijās. LU Kvalitātes politika norāda tās mērķus un īstenotos pasākumus un ievērotos principus

kvalitātes nodrošināšanā

(https://www.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/dokumenti/strategijas-un-koncepcijas/lu_kvalitates_politika.pdf), savukārt LU izcilības modelis (https://www.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/dokumenti/strategijas-un-koncepcijas/lu_izcilibas_modelis.pdf) ietver kvalitātes pārvaldības un novērtēšanas cikla metodoloģiju un mērķi un LU procesu vadības kārtība (https://www.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/dokumenti/noteikumi-un-kartibas/LU_procesu_vadibas_kartiba.pdf) nosaka, kā tiek nodrošināta LU kvalitātes pārvaldībai nepieciešamo procesu identificēšana, strukturēšana, procesu izstrāde, to efektivitātes mērīšana, analīze un pilnveide. Līdz ar to, var secināt, ka LU ir izstrādāts pilnvērtīgs regulējums kvalitātes nodrošināšanas sistēmai. Kvalitātes nodrošināšanā tiek iesaistītas visas ieinteresētās puses - LU vadība, struktūrvienību vadība, akadēmiskais un atbalsta personāls, kā arī studējošie.

Studiju programmu izstrādi un apstiprināšanu nosaka LU studiju programmu un tālākizglītības programmu nolikums (https://www.ppmf.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/ppmf/Studijas/Nolikumi/LU_studiju_programmu_un_talakizglitibas_programmu_nolikums.pdf), kas reglamentē dažādu līmeņu un formu studiju programmu izstrādes nosacījumus un nosaka, kāda veida programmas tiek īstenotas LU. Studiju programmas tiek izstrādātas atbilstoši LU stratēģijai, norādot programmas mērķus, uzdevumus, rezultātus un citus raksturlielumus.

LU tiek īstenota studentcentrēta izglītība - vizītes laikā studējošie norādīja, ka studiju procesā, kā arī jaunās DSP izveidē tiek ņemti vērā studējošo ieteikumi. Tāpat tika norādīts gan no mācībspēku, gan arī studējošo puses, ka, piemēram, DSP iespējama lekcijas tēmas pielāgošana tā, lai tā būtu aktuāla un saistoša studējošo promocijas darbu izstrādei. Lai veicinātu studējošo līdzdalību un līdzatbildību studiju procesā, tiek regulāri atjaunoti un papildināti studiju kursu apraksti atbilstoši studējošo norādītajam gan studiju kursu, gan arī studiju programmas novērtēšanas anketās.

LU mājaslapā pieejama informācija par studiju kārtību un organizāciju (<https://www.lu.lv/studijas/studiju-celvedis/studiju-organizacija/>), kur var atrast informāciju un saistošos normatīvos aktus iepriekšējo studiju un pieredzes atzīšanas jautājumos, informāciju par iespējām mainīt studiju programmu vai formu, studiju pārtraukumiem, dokumentiem u.c. Pieejamā informācija ir viegli saprotama. Informācija par uzņemšanas procesu arī ir publicēta LU mājaslapā (<https://www.lu.lv/gribustudet/uznemasana-kartiba/pamatstudijas/>), kā arī mājaslapā pieejami normatīvie akti, kas reglamentē studiju procesu atbilstoši izvēlētajam studiju līmenim (<https://www.lu.lv/gribustudet/normativie-dokumenti/>), piemēram, Vispārējie uzņemšanas noteikumi, Studiju programmu nolikums, Uzņemšanas prasības un kritēriji u.c. ESG 1. daļas 1.4. punkts ir izpildīts.

LU ir “Nolikums par akadēmiskajiem un administratīvajiem amatiem” (https://www.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/dokumenti/nolikumi/amati1-4.pdf), kas reglamentē amata vietu noteikšanu, tās ieņemšanu ar vai bez vēlēšanām gan akadēmiskajam, gan administratīvajam personālam. Nolikumā noteikts arī amata vietas ieņemšanas ilgums, kvalifikācijas prasības un uzdevumi amata vietas ieņemšanai, vēlēšanu kārtība, kā arī sniegta informācija par akadēmiskā personāla akadēmisko atvaļinājumu. Nolikums izstrādāts ņemot vērā LR Augstskolu likumu, Zinātniskās darbības likumu, Izglītības likumu, LU Satversmi, Darba likumu un citiem saistošiem normatīvajiem aktiem. Mācībspēku kompetences pilnveidei tiek nodrošināti dažādi iekšēji apmācību pasākumi, kā arī LU piedāvā tehnisku un informatīvu palīdzību, piemēram, studiju kursu veidošanai elektroniskajā vidē (<https://www.lu.lv/studijukvalitate/saturs/macibspeku-kvalitates-nodrosinasana/atbalsta-sistemas-akademiskajam-personalam/>). Akadēmiskā personāla profesionālo pilnveidi LU nosaka MK 28.10.2014. noteikumi Nr. 662 “Noteikumi par pedagogiem nepieciešamo

izglītību un profesionālo kvalifikāciju un pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kārtību”. Tāpat arī mācībspēkiem tiek sniegta iespēja saņemt finansiālu atbalstu vienas zinātniskas publikācijas izveidei ne vairāk kā 700 eiro apmērā (<https://www.lu.lv/zinatne/atbalsts-petniecibai-lu/zinatniskas-darbibas-atbalsta-programma/atbalsts-zinatnisko-rakstu-publicesanai/>).

LU nodrošina pietiekamu materiāltehnisko un informatīvo bāzi studiju procesa īstenošanai - bibliotēku, auditorijas, elektroniskos resursu un datubāzes. Tāpat tiek sniegts arī atbalsts jautājumos, kas saistīti ar resursu izmantošanu, piemēram, iespēja saņemt apkopotu atbilstošo resursu sarakstu no bibliotēkas (DSP raksturojuma II. daļa). Digitālie resursi ir pieejami arī attālināti.

Informācijas vadība tiek efektīvi realizēta katru gadu apkopojot un analizējot studējošo un absolventu aptaujas, ņemot vērā arī individuālos gadījumus un ieteikumus. Gan studējošie, gan akadēmiskais personāls norādīja, ka studējošo ieteikumi tiek ņemti vērā un atbilstoši tiem var tikt papildināti studiju kursi vai studiju programmas. LUIS tiek apkopota informācija par studējošo imatrikulāciju, sekmēm, eksmatrikulāciju, kas ļauj izvērtēt konkrētu studiju kursu vai studiju programmu veiksmīgumu, pieprasījumu u.c.

LU mājaslapā ir pieejama informācija par aktualitātēm, studiju programmām, tiek pievērsta uzmanība izmaiņām esošajos normatīvajos regulējumos. LU mājaslapas titullapā pieejama informācija par augstskolas veikspēju, uzņemšanas procesu kā arī zinātnisko aktivitāti, piemēram, organizētajām konferencēm u.c.

Programmu apsekošana un pārbaude tiek veikta, izvērtējot studiju programmas veikspējas rādītājus, rezultātus, studējošo skaita dinamiku un kvalitātes novērtēšanas anketās sniegtos informāciju. Programmu aktualizēšana notiek ņemot vērā darba tirgus aktualitātes un aktuālo zinātnē konkrētajā nozarē. Izvērtēšanas procesā tiek iesaistīti darba devēji, akadēmiskais personāls un studējošie. Programmas izvērtēšanas rezultāti tiek katru gadi publicēti studiju virzienu pašnovērtējuma ziņojumos.

LU ir pakļauta cikliskai ārējai kvalitātes nodrošināšanai atbilstoši, ko nodrošina Augstākās izglītības kvalitātes aģentūra atbilstoši Augstskolu likumam, MK 11.12.2018. noteikumiem Nr. 794 “Augstskolu un koledžu akreditācijas noteikumi”, MK 11.12.2018. noteikumiem Nr. 795 “Studiju programmu licencēšanas noteikumi”.

4. Studējošie, absolventi, darba devēji un/ vai nozares darba devēju organizācijas un citas nozares organizācijas ir iesaistītas studiju programmas izveidē un iesaiste plānota arī turpmākā programmas pilnveidē (t.s. darbs ar studējošo un darba devēju aptauju rezultātiem).

DSP izstrādes posmā saņemts gan Latvijas Zinātnes padomes atzinums, kas balstīts LZP Humanitāro un mākslas zinātņu ekspertu komisijas viedoklī par DSP licencēšanu, gan arī atbalsts jaunas studiju programmas nepieciešamībai un izstrādei no studējošajiem un darba devējiem. 8. pielikumā ir ietvertas vairākas darba devēju atsauksmes, kas pilnvērtīgi pārstāv visu studiju programmas nozaru un apakšnozaru spektru. Studiju programmas raksturojums, plāns un kursu apraksti apliecina, ka īstenošanā ir iesaistīti darba devēji, tādējādi akadēmiskās studijas pārliedzinoši sasaistot ar darba tirgus vidi un prasībām. Darba devēji (no LU Matemātikas un informātikas institūta Mākslīgā intelekta laboratorijas, LU Literatūras, folkloras un mākslas institūta, Latvijas Nacionālā teātra) pārstāv programmai atbilstošās zinātņu nozares un apakšnozares, viņu pārraudzībā ir vairāku darba vidē balstītu studiju kursu īstenošana.

Programmas veidotāji izsaka gatavību turpināt iepriekšējo atsevišķo LU DSP pieredzi doktorantu iesaistīšanā nacionālas un starptautiskas nozīmes konferenču organizēšanā, vietējo un starptautisko pētniecisko projektu īstenošanā un zināšanu pārnesē plašākai sabiedrībai daudzveidīgās komunikācijas formās. Šīs aktivitātes tiešsaistes tikšanās laikā

pārliciecināši apliecināja arī pašreizējo LU doktorantūras studiju programmu studenti. DSP plānota studējošo saiknes veidošana ar profesionālajām valodniecības, teātra, literatūras, folkloras organizācijām un iestādēm, veidojot ciešu sadarbību ar profesionālās darbības jomām. Tādējādi saskaņā ar “Standartiem un vadlīnijām kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG)” programmā paredzēts studentiem sniegt gan akadēmiskās zināšanas, gan prasmes, tajā skaitā pārnesamās prasmes, kas var ietekmēt studentu personības izaugsmi un var tikt izmantotas viņu karjerā.

Programmas raksturojums atklāj gatavību studijas organizēt tā, lai iedrošinātu studentus aktīvi iesaistīties studiju procesa veidošanā un stimulētu studentu motivāciju un pašrefleksiju. Programmas pilnveidi paredzēts balstīt studējošo viedoklī, kuru iespējams izteikt diskusijās ar mācībspēkiem, studentu aptaujās, ierosinājumumu un sūdzību ziņojumos. Regulāru studiju procesa izvērtējumu paredz LU rīkojums Nr. 334 (22.08.2016.) “Regulāro aptauju organizēšanas kārtība studiju procesa novērtēšanai Latvijas Universitātē”.

Jaunās DSP izstrādē ir ņemti vērā vairāki iepriekšējo studiju programmu studentu ierosinājumi: par izvēles kursu iespējamību neatkarīgi no izvēlētajā studiju moduļa, par “Pētniecības un metodoloģijas semināra” ieviešanu, kas ļaus pilnveidot doktoranta pētniecisko kompetenci par pētījumu metodoloģiju un zinātniski pētnieciskajām metodēm valodniecības, literatūrzinātnes, folkloristikas, teātra vēstures un teorijas jomās patstāvīgas pētnieciskās darbības veikšanai. Šie studentu viedokļi ir pretrunā kādam darba devēju pārstāvja viedoklim, kas tika izteikts tiešsaistes tikšanās laikā, proti, ka izvēles kursu dažādība var traucēt koncentrēties savai izvēlētajai nozarei.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [3]

Iepazīstoties ar studiju programmas raksturojumu, kā arī izvērtējot tiešsaistes vizītē iegūto informāciju, secināms, ka licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst studiju programmas mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem.

Stiprās puses:

- programmas saturs ir atbilstošs jaunākajām augstākās izglītības un zinātnes attīstības tendencēm;
- programma ir starpdisciplināra, tā veidota, aptverot humanitāro zinātņu pamatkodolu - latviešu valodas, literatūras, folkloras un teātra mākslas jomas;
- programmas saturs ir savstarpēji salāgots un pakārtots galvenajam mērķim - veicināt oriģināla zinātniska pētījuma tapšanu;
- programmā ietvertas divas apakšprogrammas “Valodniecība un literatūrzinātne” un “Folkloristika un teātra vēsture un teorija” strukturētas četros moduļos (katrā apakšprogrammā divi moduļi), kas ļauj koncentrēties studijām un pētniecībai izvēlētajā nozarē un apakšnozarē, tomēr veidojot arī starpdisciplināru studiju un pētniecības iespējas;
- programma ir pilnvērtīgi nodrošināta ar augsti kvalificētiem mācībspēkiem, tās īstenošanā iesaistīti darba devēji;
- studentcentrētais studiju programmas īstenošanas mehānisms potenciāli ļauj sasniegt programmas mērķus un rezultātus;
- LU atbilst visiem ESG 1. daļas standartiem, ir izstrādātas sistematizētas un centralizētas kārtības standartu izpildei;
- programmas izveidē iesaistīti studenti un darba devēji, viņu iesaiste plānota arī turpmākajā programmas darbībā.

Vājās puses:

- pēc būtības vienotajā studiju programmā normatīvā regulējuma dēļ ir veidojamas divas apakšprogrammas un piešķirams viens no diviem zinātniskajiem grādiem;

- piešķiramo zinātnisko grādu nosaukumi tikai daļēji atbilst programmas saturam un sasniedzamajiem rezultātiem, proti, zinātniskais grāds valodniecībā un literatūrzinātnē uzskatāms par atbilstošu, taču grāda nosaukums – mūzikā, vizuālajās mākslās un arhitektūrā – ir maldinošs, jo pēc būtības tam būtu jābūt grādam folkloristikā, teātra vēsturē un teorijā.

Kritērija novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.		X		
2.	X			
3.	X			
4.	X			

Prasības [3] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst studiju programmas mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Studiju programmas saturs atbilst jaunākajām nozares attīstības tendencēm. Programmas īstenošanas mehānisms potenciāli palīdz īstenot studiju programmas mērķi un uzdevumus, ir pakārtots studiju rezultātu sasniegšanai. Augstskolā ir izveidota kvalitātes nodrošināšanas sistēma, kurā noteiktie principi tiek ievēroti arī licencējamajā studiju programmā. Studējošie, absolventi, darba devēji ir iesaistītas studiju programmas izveidē un īstenošanā.
	X			

IV. Mācībspēki

Prasība [4]: Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām.

Analīze

1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku atlases kritēriji ir atbilstoši studiju programmas un studiju kursu specifikai.

DSP “Valodu un kultūru studijas” raksturojums apliecina LU atbildību par programmas īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla kvalitāti, gatavību veidot un uzturēt skaidras, atklātas un taisnīgas procedūras personāla atlasē. Mācībspēku atlase un pieņemšana darbā

notiek atbilstoši Nolikumam par akadēmiskajiem un administratīvajiem amatiem Latvijas Universitātē (LU Senāta 31.10.2011. lēmums Nr. 153), gan vēlēto, gan viesdocētāju atlases kritēriji skaidri aprakstītu programmas raksturojuma 4.1. daļā. DSP raksturojumā iekļautas arī norādes par potenciālo promocijas darbu vadītāju atlasi saskaņā ar LU noteikumiem par promocijas padomēm un promociju (12.04.2006. rīkojumu Nr.1/95) un konkrētām profesionālās pilnveides iespējām un turpmākajiem plāniem.

Raksturojumā īpaši izcelti vairāki kritēriji, kas programmas realizāciju nodrošina ar mācībspēkiem, kas ir savas jomas speciālisti ar aktīvu zinātnisko darbību. Mācībspēku zinātniskās darbības apraksts un CV rodamā informācija apliecina, ka mācībspēku zinātniski pētnieciskās darbības virzieni atbilst studiju programmas un/vai docējamā studiju kursa saturam, zinātniskās valodas līmenis atbilst attiecīgā kursa valodai (latviešu vai angļu), zinātnisko publikāciju (monogrāfijas) vai zinātnisku rakstu skaits starptautiski recenzējamajos žurnālos vai tiem pielīdzināmos (starptautiska redaklējija, rakstu anonīma recenzēšana pirms publicēšanas) Latvijas zinātniskajos žurnālos pēdējo sešu gadu laikā ir atbilstošs amatam izvirzītajām prasībām.

2. Mācībspēku kvalifikācija nodrošina studiju programmas rezultātu sasniegšanu.

DSP raksturojumā minēts, ka programmā iesaistīti 34 akadēmiskā personāla pārstāvji, no tiem 21 profesors (tostarp viens LU BVEF profesors, viens LKA profesors, viens DU profesors), 5 asociētie profesori (tostarp 1 LKA asoc. prof.), 3 docenti (tostarp 1 LU SZF docents), 3 vadošie pētnieki, 1 pētnieks un 1 profesionālās organizācijas pārstāvis (mākslas zinātņu doktors). Visiem DSP īstenošanās iesaistītajiem akadēmiskā personāla pārstāvjiem ir doktora grāds. 2. pielikums un mācībspēku saraksts (7. pielikums) šo informāciju apliecina.

Saskaņā ar LU noteikumiem par promocijas padomēm un promociju (12.04.2006. rīkojumu Nr.1/95) promocijas darbu vadītāji var būt atbilstošās zinātņu nozares profesori, asociētie profesori, vadošie pētnieki, kuri atbilst LZP eksperta kvalifikācijas prasībām. Raksturojumā norādīts, ka 12 mācībspēkiem ir LZP eksperta statuss. Apliecinājums tam ir rodams mācībspēku CV.

Saskaņā ar Eiropas valodu pamatnostādnēm studiju programmas realizācijā iesaistīto mācībspēku angļu un citu profilējošo valodu zināšanām jāatbilst vismaz B2 vai augstākam valodas zināšanu līmenim. Studiju programmas īstenošanā iesaistītā personāla sarakstā 7. pielikumā ir ietverta informācija par to mācībspēku angļu valodas zināšanu līmeni, kuri strādā “Valodniecības” modulī angļu valodā.

Mācībspēku skaits, to kvalifikācija pilnībā atbilst normatīvo aktu prasībām un potenciāli nodrošina programmas rezultātu sasniegšanu.

3. Augstskola nodrošina mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanu un zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanu.

DSP “Valodu un kultūru studijas” raksturojums apliecina LU gatavību sniegt iespējas un mudināt mācībspēkus pilnveidot savu profesionālismu, veicināt rezultatīvu zinātnisko darbību. Cilvēkresursu attīstība LU Attīstības stratēģijā izcelta kā viens no būtiskākajiem attīstības aspektiem, ziņojumā minēti arī konkrēti tālākizglītības programmu piedāvājumi, tomēr nav atrodama informācija par konkrētu zinātniskās darbības atbalsta mehānismu.

Augstskolu likuma 34. panta prasību izpilde paredz regulāru mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanu un zinātniski pētniecisko darbību. Visi DSP iesaistītie mācībspēki aktīvi darbojas kādā programmai atbilstošā zinātņu nozarē/apakšnozarē un saskaņā ar savām profesionālajām interesēm. Mācībspēki ir iesaistīti gan plašākās speciālistu grupās (nodaļas docētāju grupa), gan individuāli dažādos starptautiskos un Latvijas mēroga projektos. Visi LU HZF ievēlētie docētāji ir iesaistīti LU projekta “Letonika, diaspora un starpkultūru

komunikācija” HZF apakšprojektā “Humanitārā doma - valoda, teksts, kultūra”. Mācībspēku zinātniskais darbs pēdējo sešu gadu laikā sasniedz 420 zinātniskās publikācijas. Šo aprakstu apliecina zinātnisko publikāciju saraksts un mācībspēku biogrāfijas (CV) 7. pielikumā. Programmas raksturojumā pietrūkst vienviet apkopotas informācijas par tām zinātniskajām konferencēm un izdotajiem rakstu krājumiem, kas saturiski saistīti ar DSP un potenciāli var tikt uzskatīti par iesaistīto mācībspēku vienu no zinātniskās darbības rezultativitātes garantiem.

Tā kā projekta “Starptautiski konkurētspējīgu un Latvijas tautsaimniecības attīstību veicinošu studiju programmu izveide Latvijas Universitātē” papildu prasības paredz to, ka mācībspēkiem ir jābūt vismaz divām publikācijām starptautiski recenzējamās zinātniskos žurnālos pēdējo sešu gadu laikā (un šajās prasībās nav formulēta atkāpe, ka tie var būt zinātniski raksti starptautiski recenzējamās žurnālos vai tiem pielīdzināmos izdevumos, kuriem ir starptautiska redakcija, rakstu anonīma recenzēšana pirms publicēšanas), jāatzīmē, ka šīs prasības nesakrīt ar LR jaunākajām akadēmisko amatu pretendentiem izvirzītājām prasībām - atbilstoši Ministru kabineta 25.02.2021. noteikumiem Nr. 129 “Profesora vai asociētā profesora amata pretendenta un amatā esoša profesora vai asociētā profesora zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas vai mākslinieciskās jaunrades darba rezultātu novērtēšanas kārtība” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 129). Tiešsaistes vizītes laikā tomēr bija iespējams iepazīties ar jaunākajiem LU reglamentējošajiem dokumentiem, kas izstrādāti atbilstoši šīm prasībām: “Noteikumiem par profesoru un asociēto profesoru vērtēšanu Latvijas Universitātē” (rīkojums Nr. 1-4/161, 31.03.2021.) un LU HZF zinātniskās publicēšanās pamatprincipiem (HZF Domes lēmums, Nr. 26-3159, 12.04.2021.) Kopumā var secināt, ka normatīvajos aktos noteiktās prasības ir pārliecinoši izpildītas un potenciāli nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [4]

Iepazīstoties ar studiju programmas raksturojumu un tam pievienotajiem pielikumiem, kā arī izvērtējot tiešsaistes vizītē iegūto informāciju, var secināt, ka licencējamās studiju programmas akadēmiskā personāla un viesdocētāju kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām

Stiprās puses:

- studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku atlases kritēriji ir formulēti skaidri un saprotami;
- iesaistītie mācībspēki pārstāv visas studiju programmā īstenotās zinātņu nozares un apakšnozares, tādējādi potenciāli var tikt nodrošināta pilnvērtīga studiju rezultātu sasniegšana;
- mācībspēku kvalifikācijas nodrošināšanai ir izstrādāti jaunākajām normatīvajām prasībām atbilstoši LU reglamentējošie dokumenti;
- notiek regulāra profesionālās kvalifikācijas un zinātniskās darbības rezultātu paaugstināšana, normatīvajos aktos noteiktās prasības ir pārliecinoši izpildītas un potenciāli nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu;
- tiešsaistes sarunā bija iespējams pārliecināties par zinātniskās darbības atbalsta sistēmas darbību.

Vājās puses nav konstatētas.

Kritērija novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.	X			
2.	X			
3.		X		

Prasības [4] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	
Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām.	X			Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku atlases kritēriji ir atbilstoši studiju programmas specifikai. Mācībspēku kvalifikācija nodrošina studiju programmas rezultātu sasniegšanu. Augstskola nodrošina mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanu un zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanu.

V. Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām

Prasība [5]: Studiju programma atbilst Augstskolu likuma un citu normatīvo aktu prasībām.

Nr. p.k.	Prasība	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Pamatojums
1.	Akadēmiskās studiju programmas, kuras paredzētas mazāk nekā 250 pilna laika studējošajiem, var tikt īstenotas un šo programmu obligātās un ierobežotās izvēles daļas īstenošanā var piedalīties mazāk nekā pieci augstskolas profesori un asociētie profesori, ja saņemts attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai	X			DSP raksturojuma 9. pielikums, 144.-146. lpp.: vēstule no AIP Nr. 1.10/04 "Par doktora studiju programmas "Valodu un kultūru studijas" īstenošanas uzsākšanu Latvijas Universitātē" norādīts, ka DSP īstenošanā paredzēts iesaistīt astoņus profesorus un divus asociētos profesorus

2.	Dokumenti, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības ieguvu citā studiju programmā vai citā augstskolā vai koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	X			DSP raksturojuma 9. pielikums, 141.-142. lpp.: “Vienošanās starp Latvijas Universitāti un Liepājas Universitāti”, “Vienošanās starp Latvijas Universitāti un Latvijas Kultūras akadēmiju”
3.	Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā	X			DSP raksturojuma 9. pielikums, 143. lpp.: Apliecinājums Nr. 7-41/2030 par zaudējumu kompensācijas garantēšanu
4.	Mācībspēku kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un prasībām, kas noteiktas normatīvajos aktos izglītības jomā, tajā skaitā akadēmiskās studiju programmas īstenošanā piedalās vismaz pieci profesori un asociētie profesori kopā, kuri ir ievēlēti akadēmiskajos amatos attiecīgajā augstskolā, izņemot Augstskolu likuma 55. panta otrajā daļā paredzētos gadījumus	X			DSP raksturojuma 9. pielikums, 144.-147. lpp. : vēstule no AIP Nr. 1.10/04 “Par doktora studiju programmas “Valodu un kultūru studijas” īstenošanas uzsākšanu Latvijas Universitātē” norādīts, ka DSP īstenošanā paredzēts iesaistīt astoņus profesorus un divus asociētos profesorus; Virziena vadītāja apliecinājums Nr. 26-22/157 par iesaistītā akadēmiskā personāla atbilstību Augstskolu likuma 55. panta pirmās daļas trešajā punktā noteiktajām prasībām
5.	Katram akadēmiskā personāla pārstāvim pēdējo sešu gadu laikā ir publikācijas recenzējamās izdevumos, tai skaitā	X			DSP raksturojuma 4.1. daļa; zinātnisko publikāciju saraksts un mācībspēku

	starptautiskos (ja nostrādāts īsāks laikposms, publikāciju skaits ir proporcionāls nostrādātajam laikam) vai mākslinieciskās jaunrades sasniegumi (piemēram, izstādes, filmas, teātra izrādes un koncertdarbība), vai piecu gadu praktiskā darba stāžs (izņemot stāžu studiju programmas īstenošanā) saskaņā ar Augstskolu likumu				biogrāfijas (CV) DSP ziņojuma 7. pielikumā.
6.	Augstskolas vai koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv), ja studiju programmu vai tās daļu paredzēts īstenot svešvalodā, vai latviešu valodas prasmi vismaz B2 līmenī, ja studiju programmu vai tās daļu paredzēts īstenot latviešu valodā un mācībspēks vidējo vai augstāko izglītību nav ieguvis latviešu valodā	X			DSP raksturojuma 9. pielikums, 148. lpp.: Nr. 26-22/156 LU Studiju virziena “Valodu un kultūru studijas, dzimtās valodas studijas un valodu programmas” vadītājas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku angļu valodas prasmi norāda, ka visu iesaistīto mācībspēku angļu valodas prasme atbilst vismaz B2 līmenim
7.	Studiju programma atbilst valsts akadēmiskās izglītības standartam vai profesionālās augstākās izglītības standartam, ievērojot studiju programmas īstenošanā noteiktās minimālās prasības obligātā civilās aizsardzības kursa saturam un nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturam				Nav attiecināms uz DSP.
8.	Studiju programma atbilst profesiju standartam, kas ir spēkā esošs, vai profesionālās kvalifikācijas prasībām (ja profesijai nav nepieciešams izstrādāt profesijas standartu), ja pēc studiju programmas apgūšanas tiek piešķirta profesionālā kvalifikācija				Nav attiecināms uz DSP.
9.	Studiju kursu apraksti un studiju materiāli ir sagatavoti visās	X			DSP raksturojumam ir pievienoti studiju

	valodās, kurās studiju programma tiek īstenota, un tie atbilst Augstskolu likuma 56. ¹ panta otrajā daļā un 56. ² panta otrajā daļā noteiktajām prasībām				kursu apraksti latviešu un angļu valodā, kas atbilst Augstskolu likuma 56. ¹ panta otrajā daļā un 56. ² panta otrajā daļā noteiktajām prasībām.
10.	Studiju līguma paraugs atbilst studiju līgumā obligāti ietveramajiem nosacījumiem	X			DSP raksturojuma 9. pielikums: Studiju līguma paraugs atbilst MK 23.01.2007. not. Nr. 70 “Studiju līgumā obligāti ietveramie noteikumi” https://likumi.lv/ta/id/152072-studiju-liguma-obligati-ietveramie-noteikumi
11.	Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma paraugs atbilst kārtībai, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinājošus dokumentus	X			DSP raksturojuma 9. pielikums: diploma paraugs atbilst MK 16.04.2013. not. Nr. 202 “Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinājošus dokumentus” https://m.likumi.lv/doc.php?id=256157
12.	Augstskolā/ koledžā ir izveidota kārtība ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanai	X			DSP raksturojuma 9. pielikums: Nolikums par iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtu studiju rezultātu novērtēšanu un atzīšanu Latvijas Universitātē (apstiprināts ar LU Senāta 26.03.2012. lēmumu Nr. 201)
13.	Prasība [6]: Augstskolas vai koledžas darbībā iepriekšējā gada laikā pirms lēmuma pieņemšanas dienas kompetento iestāžu konstatētie normatīvo aktu	X			IKVD vēstule Nr. 4ud-04e/247 “Par Latvijas Universitāti” minētās sūdzības nav guvušas

	pārkāpumi šo iestāžu noteiktajā termiņā ir novērsti				apstiprinājumu vai ir novērstas.
14.	Prasība [7]: Faktisko apstākļu atbilstība augstskolas/ koledžas sniegtajām ziņām	X			Ekspertu vizītes laikā konstatētie faktiskie apstākļi sakrīt ar DSP raksturojumā sniegtajām ziņām.

Aizpildīt, ja tiek vērtēta doktora studiju programma:

Nr p.k.	Kritērijs	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Pamatojums
1.	Akadēmiskās doktora studiju programmas īstenošanā piedalās ne mazāk kā piecas personas ar doktora grādu, no kurām vismaz trīs ir Latvijas Zinātnes padomes apstiprināti eksperti attiecīgajā nozarē. Profesionālās doktora studiju programmas mākslās īstenošanā piedalās ne mazāk kā piecas personas, kurām ir doktora grāds	X			DSP raksturojuma 9. pielikums 171. lpp.: Nr. 26-22/158 “Virziena vadītāja apliecinājums” apliecina, ka DSP īstenošanā iesaistītā akadēmiskā personāla sastāvā ir 34 zinātņu doktori, no kuriem 12 ir LKP eksperti, t.sk. valodniecībā un literatūrzinātnē – 8, mūzikā, vizuālajās mākslās un arhitektūrā - 3.
2.	Zinātņu doktoru zinātniskā un pedagoģiskā kvalifikācija atbilst normatīvajos aktos par profesora un asociētā profesora amata pretendenta zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas novērtēšanu noteiktajiem kritērijiem	X			DSP raksturojuma 9. pielikums, 172. lpp.: Nr. 26-22/159 “Virziena vadītāja apliecinājums” apliecina, ka DSP zinātņu doktoru zinātniskā un pedagoģiskā kvalifikācija atbilst normatīvajos aktos par profesora un asociētā profesora amata pretendenta zinātniskās un pedagoģiskās kvalifikācijas novērtēšanu

					noteiktajiem kritērijiem
3.	Saņemts Latvijas Zinātnes padomes atbalsts (akadēmiskās doktora studiju programmas gadījumā)	X			Latvijas Zinātnes padomes vēstule Nr. 1-3.N-342 “Informācijas pieprasījums par studiju programmu licencēšanu” atbalsta DSP licencēšanu un zinātnisko grādu piešķiršanu

VI. Novērtējums

I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam

Studiju programmas apraksts un sniegtā informācija ļauj secināt, ka studiju programmas saturs ir aktuāls un atbilst nozares tendencēm. Studiju programma ir unikāla Latvijā ar starpdisciplināro ievirzi un Letonikas studiju izcēlumu, tā atbilst normatīvo aktu prasībām. DSP izveidē ņemta vērā līdzšinējo studiju programmu labākā prakse un tās izveidi atzinīgi novērtējuši gan mācībspēki, gan studējošie, gan arī darba devēji un nozares pārstāvji. Esošo programmu konsolidācija ļauj efektīvāk izmantot studiju programmai atvēlētos resursus, kā arī izpilda Pasaules Bankas rekomendāciju samazināt studiju programmu fragmentāciju un sadrumstalotību. Norādītie mērķi, uzdevumi un rezultāti gan pašā programmā, gan arī apakšprogrammās ir savstarpēji saistīti un atbilstoši, kā arī uzņemšanas kritēriji ir atbilstoši studiju programmas specifikai. Programmas izveidē ņemti vērā mācībspēku, darba devēju un studējošo ieteikumi, studējošo skaita dinamika un augstskolas veiktspējas rādītāji, kā arī labā prakse citās Eiropas valstīs un programmas attīstības perspektīva, tomēr nav veidots detalizēts salīdzinājums ar Latvijā īstenotajām līdzīgām studiju programmām.

Atbilstoši MK noteikumiem Nr. 1001 un Nr.49 DSP ir piešķirami divi zinātniskie grādi - *zinātniskais doktora grāds zinātnes doktors(-e) (Ph.D.) valodniecībā un literatūrzinātnē* un *zinātniskais doktora grāds zinātnes doktors(-e) (Ph.D.) mūzikā, vizuālajās mākslās un arhitektūrā*. Izpētot piešķiramā grāda atbilstību MK noteikumiem, iepazīstoties ar LU pārstāvju norādīto paskaidrojumu, kā arī iegūstot papildu informāciju tiešsaistes vizītes laikā, eksperti ir vienprātis ar universitātes pārstāvjiem, ka formālā zinātnisko grādu fragmentēšana varētu tikt novērsta pēc pārejas uz vienotu doktora zinātniskā grāda nosaukumu ar oficiālo saīsinājumu – *Zinātnes doktors (Ph.D.)*, bez zinātnes nozares un apakšnozares norādes vai arī ar norādi, kuras pamatā ir studiju programmas nosaukums un saturs. Tādējādi iespējams tuvināties ārvalstu universitāšu praksei, mērķtiecīgāk pozicionējot absolventus kā konkurētspējīgus speciālistus ne tikai Latvijas, bet arī ārvalstu darba tirgū.

II. Resursi un nodrošinājums

Balstoties uz studiju programmas raksturojumu, pielikumiem, papildinformāciju un tiešsaistes vizītē gūto informāciju, eksperti secina, ka akadēmiskie resursi, finansiālā bāze un materiāltehniskais nodrošinājums studiju programmas īstenošanai ir pietiekams, tas ļauj studiju procesu īstenot dažādos veidos ar dažādu metodiku. Studējošajiem un mācībspēkiem ir piekļuve aktuālākajai informācijai ne tikai drukāto, bet arī elektronisko materiālu veidā, kā arī iespējama materiālu saņemšana no citām bibliotēkām. Iesaistītās struktūrvienības un

palīgpersonāls ir apzināts un atbilstošs. Ir izstrādāts vērtējuma process un saprotama tā kontrole. Neklātienes tikšanās laikā izdevās pārliecināties par precīzu sistēmu, kas saistīta ar informācijas publicēšanas un intelektuālā īpašuma aizsardzību e-kursos. Studējošajiem ir piekļuve pilntekstiem no vairāk nekā 1100 starptautiskiem zinātniskajiem žurnāliem. Plašais tematiskais aptvērums iekļauj nozares: valodniecība, kultūra, izglītība, un citas.

III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms

Iepazīstoties ar DSP raksturojumu un tā pielikumiem, un tiešsaistes vizītē gūto informāciju, var secināt, ka studiju programmas saturs ir aktuāls un atbilst jaunākajām humanitāro un mākslas zinātņu nozares attīstības tendencēm, kā arī apliecina nepieciešamību LR vispirms nodrošināt latviskās kultūrvides pētniecības nepārtrauktību un sekundāri - arī citu valodu un kultūras izpēti. Šis virsmērķis ir atbilstošs nacionālās kultūras saglabāšanas un tālāknodošanas plāniem.

Licencējamās programmas saturs atbilst programmas mērķiem un uzdevumiem, kā arī iegūstamajiem rezultātiem. Studiju programmas sadalījums divās apakšprogrammās ar diviem atšķirīgiem piešķiramajiem grādiem ir nepieciešams, lai veidotu atbilstību MK noteikumiem Nr. 49, taču būtībā sadrumstalo programmu. Savukārt moduļu sadalījums, kas atbilst saturā iekļautajām četrām apakšnozarēm, ir pamatots. Pozitīvi vērtējama arī citu moduļu kursu izvēles iespēja, kas tomēr potenciāli var izraisīt dažādu zināšanu līmeņu esamību un samazināt studiju kursa kvalitāti. Arī uzņemšanas nosacījumi, kuri paredz plašu mērķauditoriju, potenciāli var radīt neizlīdzinātu pamatzināšanu bāzi. Pozitīvi vērtējama DSP veidotāju docētāju gatavība individuālai pieejai.

Studiju programmas raksturojums un tiešsaistes vizītē iegūtā informācija apliecina studentu un darba devēju iesaisti programmas izstrādē un īstenošanā, kā arī turpmāko iesaisti programmas pilnveidē.

Studiju programma pilnībā izpilda Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas Augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standartus, ir pieejams izvērstis normatīvais regulējums to izpildei, kā arī informācija tiek regulāri atjaunota un publicēta LU mājaslapā.

IV. Mācībspēki

Iepazīstoties ar studiju programmas raksturojumu un tam pievienotajiem pielikumiem, kā arī izvērtējot tiešsaistes vizītēs iegūto informāciju, var secināt, ka licencējamās studiju programmas akadēmiskā personāla un viesdocētāju kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām. Programmā iesaistītie mācībspēki ir augsti kvalificēti un gatavi paaugstināt savu kvalifikāciju. Lai gan tiešsaistes sarunās iespējams pārliecināties par zinātniskās darbības atbalsta mehānisma esamību, programmas ziņojumā šis aspekts nav pietiekami atspoguļots. Tāpat vēlams vienviet apkopota informācija par zinātniskajām konferencēm un izdotajiem rakstu krājumiem, kas saturiski saistīta ar DSP un uzskatāma par iesaistīto mācībspēku vienu no zinātniskās darbības rezultativitātes garantiem.

V. Atbilstība normatīvajiem aktiem - DSP atbilst visiem normatīvajiem aktiem.

Programmas stiprās puses:

- studiju programmas mērķi, uzdevumi un rezultāti gan programmā kopumā, gan apakšprogrammās ir salāgoti;
- studiju programmas izstrādē ņemta vērā studējošo skaita dinamika, kas pēdējo trīs gadu laikā ir bijusi pozitīva un stabila;
- studiju programmas izveidē ņemti vērā esošo studiju programmu studējošo ieteikumi un rekomendācijas;
- studiju programma saņēmusi atzinīgu novērtējumu gan no esošo studiju programmu studējošajiem, gan arī no darba devējiem un nozaru organizāciju pārstāvjiem;

- studiju programma nodrošina starpdisciplinaritāti, kā arī palīdz samazināt studiju programmu sadrumstalotību un fragmentāciju, ļaujot centralizēt un efektīvāk izmantot finanšu un materiālos resursus;
- studiju programma atbilst nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē, tā ietver humanitārajās zinātnēs uzkrāto pieredzi un tradīcijas, bet piedāvā arī novatorisku, starpdisciplināru ievirzi un akcentē Letonikas jomas unikalitāti;
- augstskola ir sniegusi pamatojumu, kāpēc studiju programmas salīdzinājums ir veikts ar ziņojumā minēto augstskolu studiju programmām, ir panākta konceptuāla vienošanās par sadarbības memoranda noslēgšanu ar saturiski tuvākās doktorantūras programmas augstskolu - Milānas Universitāti;
- studiju programmas attīstības perspektīvas ir analizētas un pamatotas;
- programmas realizācijā iesaistīto struktūrvienību akadēmiskais personāls atbilst programmas mērķiem;
- programmai piesaistīti arī viesdocētāji;
- ir attīstīta informācijas sistēmu vide, kura aktīvi tiek izmantota studiju procesā;
- ir izstrādāts precīzs e-kursu apguves starprezultātu uzskaites un vērtēšanas, kā arī gala vērtējuma sagatavošanas process finansiālā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas mērķiem un uzdevumiem;
- materiāltehniskā bāze ir pieejama mācībspēkiem un studējošajiem, tā ir atbilstoša studiju programmas specifikai;
- tiek aktualizēts vides pieejamības jautājums un iespēju robežās meklēti risinājumi;
- programmas saturs ir atbilstošs jaunākajām augstākās izglītības un zinātnes attīstības tendencēm;
- programma ir starpdisciplināra, tā veidota, aptverot humanitāro zinātņu pamatkodolu - latviešu valodas, literatūras, folkloras un teātra mākslas jomas;
- programmas saturs ir savstarpēji salāgots un pakārtots galvenajam mērķim - veicināt oriģināla zinātniska pētījuma tapšanu;
- programmā ietvertās divas apakšprogrammas “Valodniecība un literatūrzinātne” un “Folkloristika un teātra vēsture un teorija” strukturētas četros moduļos (katrā apakšprogrammā divi moduļi), kas ļauj koncentrēties studijām un pētniecībai izvēlētajā nozarē un apakšnozarē, tomēr veidojot arī starpdisciplināru studiju un pētniecības iespējas;
- programma ir pilnvērtīgi nodrošināta ar augsti kvalificētiem mācībspēkiem, tās īstenošanā iesaistīti darba devēji;
- studentcentrētais studiju programmas īstenošanas mehānisms potenciāli ļauj sasniegt programmas mērķus un rezultātus;
- LU atbilst visiem ESG 1. daļas standartiem, ir izstrādātas sistematizētas un centralizētas kārtības standartu izpildei;
- programmas izveidē iesaistīti studenti un darba devēji, viņu iesaiste plānota arī turpmākajā programmas darbībā;
- studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku atlases kritēriji ir formulēti skaidri un saprotami;
- iesaistītie mācībspēki pārstāv visas studiju programmā īstenotās zinātņu nozares un apakšnozares, tādējādi potenciāli var tikt nodrošināta pilnvērtīga studiju rezultātu sasniegšana;
- mācībspēku kvalifikācijas nodrošināšanai ir izstrādāti jaunākajām normatīvajām prasībām atbilstoši LU reglamentējošie dokumenti;
- notiek regulāra profesionālās kvalifikācijas un zinātniskās darbības rezultātu paaugstināšana, normatīvajos aktos noteiktās prasības ir pārliedzinoši izpildītas un potenciāli nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu;

- tiešsaistes sarunā bija iespējams pārliecināties par zinātniskās darbības atbalsta sistēmas darbību.

Vājas puses:

- pēc būtības vienotajā studiju programmā normatīvā regulējuma dēļ ir veidojamas divas apakšprogrammas un piešķirams viens no diviem zinātniskajiem grādiem;
- piešķiramo zinātnisko grādu nosaukumi tikai daļēji atbilst programmas saturam un sasniedzamajiem rezultātiem, proti, zinātniskais grāds valodniecībā un literatūrzinātnē uzskatāms par atbilstošu, taču grāda nosaukums – mūzikā, vizuālajās mākslās un arhitektūrā – ir maldinošs, jo pēc būtības tam būtu jābūt grādam folkloristikā, teātra vēsturē un teorijā.

Ieteikumi no ekspertu komisijas puses:

- Eksperti aicina LU kopā ar citām augstskolām rosināt Izglītības un zinātnes ministriju izdarīt grozījumus atbilstošajos normatīvajos aktos, kas nodrošinātu pāreju uz vienotu doktora zinātniskā grāda nosaukumu ar oficiālo saīsinājumu – Zinātnes doktors (Ph.D.), bez zinātnes nozares un apakšnozares norādes vai arī ar norādi, kuras pamatā ir studiju programmas nosaukums un saturs, tādējādi tuvinoties ārvalstu universitāšu praksei un mērķtiecīgāk pozicionējot absolventus kā konkurētspējīgus speciālistus ne tikai Latvijas, bet arī ārvalstu darba tirgū.
- Eksperti aicina LU kopā ar citām augstskolām rosināt Izglītības un zinātnes ministriju izdarīt grozījumus atbilstošajos normatīvajos aktos, kas mūsdienīgām, starpdisciplinārām programmām dotu iespēju noteikt piešķiramajam grādam atbilstošu programmas klasifikācijas kodu un programmas saturam atbilstošu nosaukumu.

VII. Rekomendācijas

Ievērojot atzinuma iepriekšējās sadaļās minētos ekspertu novērojumus un secinājumus, eksperti rekomendē licencēt DSP “Valodu un kultūru studijas”. Rekomendāciju pamatā ir studiju programmas raksturojums, pielikumi, papildinformācija un tiešsaistes vizītē gūtā informācija.

Ja ekspertu viedoklis par kādu prasību vai kritēriju atšķiras, lūdzam norādīt atšķirīgo viedokli.

Eksperta vārds, uzvārds, atšķirīgais viedoklis, norādot prasību vai kritēriju un sniedzot pamatojumu.

VIII. Prasību vērtējumu kopsavilkums

	Prasības	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst
P1	Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut	X		
P2	Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltehniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem	X		
P3	Licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem	X		
P4	Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām	X		
P5	Studiju programma atbilst Augstskolu likuma un citu normatīvo aktu prasībām	X		
P6	Augstskolas/ koledžas darbībā iepriekšējā gada laikā pirms lēmuma pieņemšanas dienas kompetento iestāžu konstatētie normatīvo aktu pārkāpumi šo iestāžu noteiktajā termiņā ir novērsti	X		
P7	Faktiskie apstākļi atbilst augstskolas/ koledžas norādītajām ziņām	X		